

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek pospej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Tako sodijo naši prijatelji.

Za predstojajoče skupščinske volitve v Jugoslaviji se je začelo zanimati tudi inozemstvo, kar dokazuje, da je od izida teh volitev odvisna ne le ureditev naših notranjih razmer, marveč tudi mednarodni položaj naše države. Na konsolidaciji Jugoslavije je naravno največ ležeče sosednim prijateljskim državam, ki ne morejo mirno gledati, kako se širi pri nas duh separatizma in defetizma, ki lahko upropasti državo. In tako vidimo v bolgarski, romunski in grški, zlasti pa v češkoslovaški javnosti čedalje večje zanimanje za naše volitve, ki pomenijo odločilni spopad med pristihi brezpogojnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev in elementi, ki vidijo v državnem organizmu predmet strankarske eksploatacije in osebnih ambicij.

V eni zadnjih števil priobčuje prški »28. oktober« uvodnik izpod peresa V. J. Vicha pod naslovom »Pred velikim merjenjem sil v Jugoslaviji«. Avtor razpravlja najprej o demokraciji in prihaja do zaključka, da je zanesla nova doba med narode, med politične stranke in politične boje nove krilatice, med njimi tudi demokracijo. Ali »demokracija«, kakor jo razumejo v Jugoslaviji, v Češkoslovaški in nekaterih drugih državah, je napravila veliko škodo. Nova doba si je izbrala geslo »vsa moč izvira od ljudstva. Velikina ljudstva je vzvišena nad veličino države, toda ker je ljudstvo vedno egoistično in pristransko, zahteva od države nemogoče reči in pozablja na svoje dolžnosti do države. Pred vojno je bila država še sila, ker je še vedno veljalo pravilo »cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega«. Ali današnji Babylon in slabo pojmovani demokratizem ruši državo in utrjuje stranke, ki od države mnogo zahtevajo, njen organizem pa uničujejo.

Ta proces se je vršil v Jugoslaviji, kakor tudi drugod, toda nikjer ni rodil ta novi demokratizem tako čudnih sadov. To so sadovi zla, ki zastrupi vso bodočnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, če se pravočasno ne zatre. Ko je vladal Davidović in drvel slepo za Radićem, je bil položaj v Jugoslaviji nesiguren. To je bila doba kaosa in nekaj časa se je celo zdelo, da zmaga oni, ki jim je država deveta briga, ki rovarijo v tuji službi proti nji in izdajalsko ogrožajo njeno varnost. Ko je padla Davidovičeva eksperimentalna vlada, je bil romantizem smrtno zadet. Lažnivega psevdodemokratizmu je bil napovedan boj in na krmljo je prišel Pašić. Pribeževičev volilni kabinet. Ze sama imena teh dveh državnikov so strah in trepet za vse hazarderje in sovražnike države. Mi smo pozdravili imenovanje vlade krepke roke. Ta vlada mora popraviti napake prejšnje vlade. Staremu Pašiću se je v kratkem času posrečilo dvigniti avtoriteto države, avtoriteto zakonov in vlade. Nove volitve se bodo vršile v glavnem med dvema taboroma. Borba se razdeli med skupino, ki podpira državo in od čije zmage je odvisna državna eksistenca, in med blok, ki je proti državi, ki deluje za njen razpad in oslabiljenje. V tem je program. Na eni strani monarhija, država in edinstvo, na drugi republikanizem, federalizem, pokrajinske avtonomije in kaos. Ta dva tabora se sprimeta v zelo ostro borbo in rezultat bo za Jugoslavijo odločilen. Volilci po kažejo voljo za skupno življenje ujedinenih Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali se pa razvnamejo politične strasti z nedoglednimi posledicami za državo, njeno ljudstvo in vse Slovanstvo sploh.

Tudi mi smo, pravi avtor ob sklepu članka, posredno zainteresirani na jugoslovenskih volitvah, ker bi pomenilo oslabiljenje Jugoslavije obenem tudi oslabiljenje Male antante in njenega svetovnega vpliva. Zato bi želeli, da pokažejo jugoslovenski bratje toliko discipline in smisla za državo, da bi vse notranje in zunanje sovražnike enkrat za vselej minilo veselje do izkoriščanja neurejenih jugoslovenskih razmer. — Pašić-Pribeževičeva vlada deluje za pometen sporazum s Hrvati in gre edino

Razmejitveno vprašanje v kratkem rešeno.

Poset naše kraljevske dvojice v Rimu.

— Beograd, 2. decembra. (Izv. Ob 12.) Danes je bil eden najznačilnejših dogodkov prihod italijanskega poslanika generala Bodrera iz Benetk oziroma Rima v Beograd. Vse dopoldne so bila posvetovanja italijanskega poslanika z našim zunanjim ministrom. Kolikor se dozna iz političnih krogov, se ima med dr. Ninčevićem in poslanikom vse potrebno ukreniti, da se razmejitveno vprašanje v Sloveniji v najkrajšem času reši.

Obojestransko je bila izražena že-

Težka obtožba proti Stjepanu Radiću.

Radićev desident očita Radiću, da je ogoljufal hrvatskega kmeta.

— Beograd, 2. dec. (Izv.) Politična javnost posveča veliko pozornost dogodkom v Radićevi stranki. Danes nastopa Radićev desident in ustanovitelj hrvatske seljačke stranke Lovrečković s konkretno obtožbo proti Stjepanu Radiću. V daljšem manifestu navaja Lovrečković fakta, kako je znal Stjepan Radić goljufati hrvatskega seljaka. Stjepan Radić je napravil prvo prevaro z ustanovitvijo takozvane seljačke tiskarne. Ta tiskarna je bila posvečena propadu. Kmetom so se ponujale delnice te tiskarne in nekateri kmetje so morali plačati tudi visoke menice. Drugič je Stjepan Radić kmeta prevaril z zbiranjem donoskov za takozvani »volilni fond«. V ta fond so se stekale visoke svote, a nikdar ni bil objavljen točen račun. Radić je s tem fondom gospodaril po svoji volji. Lovrečković je večkrat zahteval polaganje računov, toda Radić je to vselej odklonil. Radić je razdaljal na vse strani velike svote. Dr. Novačanu je Radić iz tega volilnega fonda izplačal za Slovenijo 125.000 kron. Radićeva soproga je enkrat iz tega fonda dobila za svojo vpo-

ljo, da se to vprašanje mirnim potom in obema strankama v korist reši in likvidirajo še ostala sporna vprašanja.

Kakor je Vaš dopisnik informiran, gre obenem v glavnem tudi za to, da naša kraljevska dvojica oficijelno začetkom prihodnjega leta poseti italijanskega kralja in kraljico v Rimu. Za ta sprejem se izdeluje točno opredeljen program.

Politični krogi pripisujejo posetu naše kraljevske dvojice zelo velik političen pomen.

rabo 50.000 K in enkrat si je gospa soproga izposodila iz fonda 100.000 K. Iz tega fonda je jemala samo gospoda! Na kmetov račun so Radićevi gospodje lepo živeli. Člani stranke so morali dostikrat trpeti sami svoje stroške za volilne shode, dočim so Radić in njegovi ožji prijatelji na nesramen način manipulirali s strankinim denarjem. Radić poslancev ni poslal v Beograd, da bi se tam borili za pravice hrvatskega kmeta, še manj, da se doseže sporazum s Srbi, marveč poslal jih je v Beograd, da mu prinesejo denar, poslal jih je v Beograd kakor hlapce, da mu služijo denar.

Lovrečković tudi dalje pojasnjuje, kako je s III. boljševsko internacionalo. Brez vsekega pravega odobrenja je Radić zapisal hrvatskega seljaka v tretjo boljševsko internacionalo. Ko so temu nekateri nasprotovali, je Predavec govoril kako se mora družba popreje postaviti na druge socialne temelje. Strašna je politika, ki jo vodi tajno Stjepan Radić. Ne vodi politike hrvatskega kmeta, nego politiko boljševizma pod masko kmečkega gibanja.

Volilna situacija.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) V parlamentu je danes postalo zelo živahno. Voditelji posamičnih parlamentarnih skupin so danes prispeli v Beograd, da se posvetujejo o nadaljnji volilni taktiki, da poročajo o uspehih dosedanje agitacije, kakor tudi o postavitvi kandidatov.

Državni odbor se je po kratkem odmoru danes zopet sestel na sejo. Predsednik Ljuba Jovanović je sejo otvoril ob 9.30 dopoldne in opoldne še traja. Državni odbor ima na prihodnjih sejah določiti predsednike volilnih okrajev oziroma posamični volilščem. V Beogradu sta radi seje državnega odbora prispela dr. Hohnjec in dr. VI. Maček, kakor tudi Ivan Predavec.

V radikalnem klubu je bilo danes zelo živahno. Prihajajo iz vseh krajev deputacije in zastopniki organizacij. Danes dopoldne se je zglasila pri ministrskem predsedniku 50 mož broječa deputacija, ki je protestirala proti temu, da bi se v severnem Banatu postavljali za kandidate bivši pristaši St. Protića oziroma disidenti stranke.

Iz Sarajeva je prispel v Beograd novoimenovani minister za izenačenje zakonov dr. Milan Srškić, ki je dopoldne prevzel vodstvo poslov od svojega prednika Marka Gjuričevića.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) Radić državnega praznika ni bilo večeraj nikakih važnejših političnih in volilno-borbenih dogodkov. Ministrski predsednik Nikola Pašić je bil dopoldne le kratak čas v svojem kabinetu. Vse stranke so priredile po deželi okrožne in okrajne sestance svojih smisljenikov, na katerih se je razpravljalo edino sedaj v volilni borbi aktualno vprašanje, to je postavitev kandidatnih list. V radikalni stranki vlada popolna enotnost, disciplina in harmonija. V Šumadiji je vzpostavljena enotna strankina

mogočo pot. Priprani smo, da se spoznamo doseže in zmaga pri volitvah tista stranka, ki nosi na modro-belodečem praporu geslo »Za edinstvo države, za silno in močno Jugoslavijo«, in da podleže skupina, čije geslo je »razpad« in ki nastopa z različnimi prapori, med katerimi dominira rdeči srpom in mečem.

fronta stranke. Zelo ljuti osebni boj med dr. Kojićem in Pantovićem v kragujevskem okraju je popolnoma likvidiran. Oba politika sta se pomirila in Pantović je na večeršnjem sestanku zaupnikov radikalne stranke svečano pozval vse radikale, da složno nastopijo v momentu, ko preti državni nevarnost. Šumadija se mora združiti v enotno fronto nacionalnega bloka. Sam popolnoma pušča svoje osebne ambicije ter se uklanja strankini disciplini in interesu države. Pozval je, da naj vsi radikali v strankinih vrstah glasujejo za dr. Kojića.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) Nekateri politične stranke so zadnja dva dneva priredile več političnih sestancev in zborovanj. Značilno je za beležiti, da je pravosodni minister večeraj pozval dr. V. Aleksandra in Sandorja Vajčića, šefa pravosodnega oddelka v Zagrebu na daljšo konferenco. Pravosodnemu ministru sta poročala o volilni borbi na Hrvatskem in dobila navodila za volitve, v kolikor se tičejo resora ministristva pravde.

VAŽNA AVDIJENCA SVETOZARJA PRIBEŽEVIČA.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) Večeraj so samostojnodemokratski ministri imeli daljšo konferenco. Politični krogi pripisujejo velik politični pomen avdijenci prosvetnega ministra Svetozarja Pribeževića. Avdijenca je trajala od 18. do 19. Sicer nekateri zatrjujejo, da je bila ta avdijenca formalnoresnega značaja, verjetna pa je vest, da je Svetozar Pribežević kralju poročal tudi o volilni in politični situaciji. Vlada je večeraj dala navodila glede vporabe zakona proti vsem onim elementom iz Radićeve stranke, ki so znani kot boljševiški agitatorji. Zadnji čas je v Radićevi stranki izbruhnil razkrojevni proces, ki grozi razdvojitvi HRSS v dva tabora.

JUGOSLAVIJA IN RUSIJA.

— Pariz, 1. decembra. (Izv.) »Journal« javlja iz Beograda: Jugoslovenska vlada namerava v Moskvo odpotovati, v kateri protestira proti temu, da so pristali sovjetske vlade ponudili Stjepanu Radiću denarno podporo.

Senzacija! Cene so padle!

Ogled izložb in razstave v notranjih prostorih moderne trgovine I. KETTE, Aleksandrova cesta št. 5. vas prepriča - da kupite po znatno nižani ceni božična darila in druge potrebne predmete!!

Praznik narodnega ujedinenja.

Manifestacije v Beogradu in v ostalih mestih. — Demonstracije v Zagrebu.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) Praznik narodnega in državnega ujedinenja je Beograd proslavil na svečan način. V saborni cerkvi je bila ob 11. dopoldne svečana služba božja z blagodatrenjem, ki jo je opravil patrijarh Dimitrije ob eksistenci več duhovnikov. Službi božji sta prisostvovala tudi Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija, navzoči so bili dalje ministrski predsednik Nikola Pašić z vsemi v Beogradu se nahajajočimi ministri, dalje zastopniki civilnih in vojaških oblasti, diplomatični zbor in drugi dostojanstveniki. Po danes sprejetih poročilih so v Sarajevu državni praznik proslavili zelo svečano. Ravnotako tudi v Skoplju. Pred še nedokončanim spomenikom neznane junaka je v Skoplju vojaštvo defiliralo in zgodovinski Dušanov most je bil ves v zastavah.

Staroslavni Dubrovnik je proslavil državni praznik z odkritjem spomenika kralju Petru Velikemu Osvoboditelju. Svečano odkritje se je razvilo v pravo in imponantno narodno manifestacijo, kakoršne Dubrovnik že dolgo ne pomin. Svečanemu odkritju so prisostvovali med drugimi zastopniki raznih kulturnih društev, general Hadžić kot zastopnik Nj. Vel. kralja ter v imenu vlade ministrski podpredsednik Marko Trifković in minister dr. Grisogono. Po končanem odkritju so mimo spomenika defilirala vsa društva z vojaštvom na čelu. Zvečer je bilo mesto bajno razsvetljeno.

— Zagreb, 2. decembra. (Izv.) Praznik narodnega ujedinenja so večeraj proslavili oficijelni faktorji, dočim je bilo meščanstvo, ki je prožeto republikanstva, popolnoma apatično. Le na javnih in državnih poslopih so vili-rale zastave. Drugače so bile zagrebške ulice popolnoma puste in brez zastav. Pred univerzo je 8 akademskih klubov priredilo večeraj dopoldne protestno skupščino proti prosvetni politiki ministra Svetozarja Pribeževića, zlasti proti vpokojitvi nekaterih zagrebških vseučiliških profesorjev, tako rektorja dr. Polića. Protestno zborovanje je bilo na vrtu pred univerzo, ker so v avli prepovedane vse dijaške skupščine. Na zboru je govorilo pet govornikov. Ko je med zborovanjem mimo prikorakala vojska, so začeli republikanci in komunisti kričati: »Živela republika! Doli vojska!« Nasprotno so dijaki nacionalisti demonstrativno prirejali velike ovacije vojski, vzklikajoči: »Živel kralj! Živela vojska!« Ker se je bilo bati, da pride do krvavih spopadov med obema taboroma, je policija končno shod razgnala. Bilo je 7 demonstrantov aretiranih. Večja skupina dijakov je nato priredila ovacije vpokojenim profesorjem, a demonstracije pred stanovanjem trgovskega ministra dr. Šurmina. Proti večeru je prišlo do manjših spopadov med Orjunaši in Hanaovci.

UKINITEV DIPLOMATIČNIH STIKOV MED LONDONOM IN MOSKVO.

— London, 1. decembra. (Izv.) Diplomatični poročevalec »Westminster Gazette« piše: V odgovoru, ki ga sedaj sestavlja britanska vlada sovjetski vladi, se je Churchill z vso odločnostjo zavezal za to, da se naj ukinejo diplomatični stiki z Rusijo in da se izroče Rakovskemu potni listi. Austen Chamberlain, kakor tudi ostali člani kabineta, so odobrili ta predlog.

— London, 1. decembra. (Izv.) Reuterjev urad javlja, da zelo obžaluje zadnjo rusko noto, ker je pisana v tonu, ki lahko povzroči poslabšanje diplomatskih odnošajev med obema državama.

OBSODBA DR. SEIPLOVEGA ATENTATORJA.

— Dunaj, 2. decembra. (Izv.) Pred dunajsko poroto je bil večeraj končan proces proti atentatorju na bivšega zveznega kancelarja dr. Seipla, delaven Karolu Javureku. Atentator je bil obsojen radi poskušene atentata na tri leta in 6 mesecev težke ječe. Kot obžalstvo je smatralo sodišče ranitev žrtve, kot olajševalno pa priznanje obsojenčev.

NOVI BOLJŠEVIŠKI POSLANIK NA DUNAJU.

— Dunaj, 2. dec. (Izv.) Za poslanika sovjetske Rusije je imenovan znani komunistični vodja Jope. Temu imenovanju pripisujejo politični krogi veliko važnost. Jope, kot boljševiški organizator, ima nalogo, preurediti boljševiško propagandno službo na Dunaju. Kakor znano, je Dunaj glede boljševiške propagande centrom za vse sosedne države.

GENERAL GANDOLFO — NOVI POVELJNIK MILICE.

— Rim, 1. dec. Za poveljnika narodne milice je imenovan po sklepu ministrskega sveta general Asclepio Gandolfo. »Agenzia Stefania« navaja k njegovemu imenovanju vsa številna odklivanja, ki jih je dobil tekom vojne kot brigadir.

ORČINSKE VOLITVE NA NIŽJE AVSTRIJSKEM.

— Dunaj, 2. decembra. (Izv.) Rezultat večerajšnjih volitev na Nižje Avstrijskem je v glavnih črtah tale: Mandati se razdele tako, da pride na meščanske stranke 15.998 proti prejšnjemu rezultatu 15.476, tedaj za 122 mandata več. Socialni demokratizem so dobili 3439 mandata in so napredovali za dva mandata. Komunisti so celokupno prejeli 22 mandata in so jih 6 izgubili. Celokupno število občinskih mandata znaša 19.095. Nekateri rezultati še niso znani.

MIR V EGIPTU.

— London, 2. decembra. (Reuter.) Od Anglije zahtevane pogoje je egiptovska vlada v celoti sprejela. Izpraznitev Sudana od strani egiptovskih čet je končana. Povsod vlada mir. Opažati je veliko živahnost med nacionalisti. Razširjene so vesti o omejitvi osebne svobode Zogul paše. Te vesti niso resnične.

Borzna poročila. Dinar v Curihu 7.55.

Ljubljanske borze danes nismo prejeli.

Zagrebska borza.

Dne 2. decembra. — Sprejeto ob 13. De vize: Curih 13.25—13.35, Praga 205.25—208.25, Pariz 373.50—378.50, New York 68.10—69.10, London 317.75—320.75, Trst 297.25—302.75, Dunaj 0.096—0.098. — Valute: dolar 67.25—68.25, lira —, 297.50. Efekti: 7% invest. pos. 1921. 65—66, 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 125—127, Ljubljanska kredita 217.50—220, Centralna banka 29—30, Hrv. eskomptna banka 107—108, Kredita banka Zgb. 108—109.50, Hipotek. bka 58—59, Jugobanka 101—102.50, Praštredna 890—900, Eksploatacija 78—80, Drava d. d. Osijek 225—235, Sečarana, Osijek 850, Isis d. d. 65—66, Nihag 50—52, Outman 770—800, Slavonija 69—72, Trboveljska 450, Union, paromlin 520—530.

Inozemske borze.

— Curih, 2. decembra. Današnja borza: Beograd 7.55, Pariz 28.25, New York 517.625, London 24.03, Milan 22.55, Berlin 1.235, Praga 15.545, Dunaj 0.00735. — Trst, 2. decembra. Borza: Beograd 33.45—33.55, London 106.65—106.75, Pariz 125.30—125.60, New York 22.95—23.025, Curih 444.50—445.25, Dunaj 0.0324—0.0326, Praga 68.80—68.90.

KOMUNISTIČNI UPOR NA ESTONSKEM.

— Reval, 2. decembra. (Izv.) Komunisti so včeraj priredili na daleč zasnovan državni upor. Organizirali so tolpe, broječe po 15 mož in opremljene s puškami in ročnimi granatami. Te tolpe so zasedle železnico, vladno palačo, pošto, telefon in policijo. Vlade čete so upor udušile ter po krvavih bojih vzpostavile mir in red. Nad 50 upornikov je bilo ustreljenih. V bojih je padel tudi prometni minister Karg. General Loydona je imenovan za vojaškega diktatorja z najobsežnejšimi pooblastili. Vlada poslasi se danes razvijalo normalno.

— Berlin, 2. dec. (Izv.) Komunistični upor na Estonkem tolmajoči s tem, da so skušali komunisti najprej osvoboditi nedavno na več let obsojenih 820 komunistov. Ker je med procesom žalil vlado, je bil komunistični vodja Thomps obsojen takoj na smrt in je bil na mestu ustreljen. Komunisti so skušali obsojence z državnim uporom osvoboditi, kar se jim pa ni posrečilo.

— Reval, 2. decembra. (Izv.) O včerajšnjih pripravah komunistov za državni udar poročajo nekatere podrobnosti. V prvih jutranjih urah so komunisti poskušali se polastiti železnice, kolodvora in telefona, kakor tudi vseh važnih javnih poslopij. De-

set oboroženih komunistov je vdrilo v apartamente predsednika estonske republike, ki se je pred njimi skril. Nato ga je rešil pred zasledovalci njegov pobočnik, ki je skočil skozi okno ter pobegnil po pomoč v vojno ministrstvo. Prometni minister je bil ustreljen na kolodvoru. Takoj je vlada mobilizirala vso garnizijo in policijo. Več stražnikov so komunisti ubili. Popoldne so čete po daljšem srditem boju državal udar prečile. Po ulicah se je vršil boj s strojnimi in granatami. Ob 2. ponoči je nastal v mestu mir in so vladne čete poglnele komuniste v beg iz kolodvora.

V Revalu in po drugih krajih je proglašeno obsešno stanje. V vrstah policije in vojske je bilo 18 ljudi mrtvih. Izgube boljševo znajo nad 70.

— Berlin, 2. decembra. (Izv.) Listi objavljajo zelo obširne komentarje h komunističnemu udaru na Estonkem. Preteklo sredo je bil zaključen senzacionalni monstreproces proti članom komunističnih organizacij. Ta proces je vzbudil povsod veliko pozornost, med komunisti ogorčenje in razburjenje. Že popreje je več komunistov poskusilo rešiti obtožence nasilnim potom, kar so preprečili. Obtoženi, 41 po številu, so bili v celoti obsojeni na 820 let ječe. Komunistično gibanje na Estonkem podpira Moskva.

Slavnostna akademija „Ljubljanskega Sokola“.

V Broslavo narodnega in državnega ujedinjenja je priredil Ljubljanski Sokol v soboto ob 20 v svojih društvenih prostorih slavnostno akademijo, ki je krasno uspela ter ji je prisostvovala razmeroma mnogo občinstva. Najprej je imel starosta br. Kajzelj slavnostni nagovor, nakar so sledile pevske in telovadne točke. Najprej so nastopili člani v skupinah. Napore in komplicirane vaje so izvedli docela brezhibno in precizno. Za tem je pela ga. Lovšćetova, ki jo je na klavirju spremljal g. prof. Ravnik. Oba umetnika sta žela za svoja izvajanja od strani občinstva obilo priznanja. Brezdvomno najlepša in najbolj uspešna točka programa je bila telovadba na krogih. Nastopila je vrsta starejših članov med njimi trije olimpijci, ki je izvajala z nenavadno prožnostjo in eleganco najtežje vaje na krogih. Sledila je recitacija g. Milana Skrbinška, ki je čustveno deklamiral Otton Zupančičevo „Dummo“. Tudi njega je občinstvo nagradilo z burnim aplavzom, kakor kasneje pevca g. Betetta za njegovo izvajanje. Strumen je bil nastop moškega naraščaja (10), ki je izvajal vaje ob gredi. Nato je sledil lep nastop petih članic, ki so elegantno in graciozno izvajale telovadne in ritmične plesne. Zaključna točka večera je bil nastop članov s prostimi vajami. Občinstvo je napeto sledilo vsem točkam ter je dajalo duška svoji zadovoljnosti in spontanah ovacijah in z viharim aplavzom. Bil je lep sokolski večer.

Svečana zaobljuba novih članov Sokolov.

Včeraj dopoldne se je vršila v telovadnici „Narodnega doma“ svečana zaobljuba novega sokolskega članstva. Slavnost je otvoril starosta „Ljubljanskega Sokola“ br. Kajzelj, ki je uvodoma svojega govora podzdravil vladnega zastopnika dvor. svet. dr. Stareta, dalje g. Josipa Turka kot zastopnika mestne občine in starosta JSS br. Gangla. Nato je starosta Kajzelj izjavil: „Bratje in sestre! Na saborni seji JSS je bilo skleneno, da se vsako leto dne 1. dec. na državni praznik narodnega ujedinjenja izvrši zaobljuba novega članstva. Je to svečani akt, ki se praznuje vsako leto na ta zgodovinski dan. Mislim, da med vami ni nikogar, ki bi ne vedel pomena sokolstva za narod in državo. Odeveč bi bilo, da bi vam to razlagal, vendar vam povem, da ima Sokolstvo nalogo vzgajati narod telesno in duševno. Za tem je starosta Kajzelj prečital še tri odstavke sokolskih pravil, ki se nanašajo na Sokolstvo, vero in politiko, nakar je sledila svečana zaobljuba novega članstva. Vsi navzoči so vstali, starosta Kajzelj pa je narekoval sledečo zaobljubo, ki so jo novi člani dobesedno ponavljali za njim: „Zaklinjam se, da hočem vestno in zvesto izpolnjevati vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in veličina sokolske misli v mojem društvenem, zasebnem in javnem življenju. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brezpozorno po njih ravnati. Zaobljubljam se, da ostanem zvest jugoslovanskemu državnemu in narodnemu edinstvu ter delu vse slovenske skupnosti.“

Ko je bila slovesna zaprisega končana, je starosta pozdravil nove člane s krepkim sokolskim „Zdravo!“ iz mladih sokolskih grl pa je odjeknil triletni odzdrav „Zdravo!“ Mimo nove sokolske čete članstva je nato je defilirala stara zastava Ljubljanskega Sokola, starosta Kajzelj pa je vsakemu novemu članu krepko stisnil desnico. S tem je bila slavnost, ki je pomnožila vrste sokolskega članstva, zaključena.

Zaprisega novih članov Sokolov na Taboru.

Istočasno kakor v prostorih Ljubljanskega Sokola, se je vršila tudi na Taboru zaobljuba novega članstva Sokola I. Svečana zaprisega je bila v godbenem prostoru, ki je bil okrašen z narodnimi in državnimi trobojnicami, na sredi pa je stal kip Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Slavnost, kateri so prisostvovali številni prijatelji Sokolstva in odlični predstavniki sokolske misli, je otvoril starosta Sokola I. br. dr. Pavel Pestotnik, ki je pozdravil vse navzoče, nakar je povzel besedo br. Majcen, ki je podal nazorno sliko narodnega in državnega ujedinjenja ter se spominjal vseh za domovino padlih junakov. Nato je predaval dr. Pestotnik o temi: „Nacionalna misel — osnova sokolskega poslanstva.“ Govor je bil idejno globoko zamišljen in je izževal nepopisno navdušenje. Govoru je sledila svečana zaobljuba novega članstva. Slavnost je prisostvovala mnogo sokolskega in narodnega občinstva, ki je napolnilo ves prostor ter je nove člane Sokola živahno aklamiralo. Zlasti silen utis je napravil na poslušalstvo dr. Pestotnikov govor, zaprisežni akt pa je spremljalo navdušenje in solze nacionalnega oduševljenja.

Proslava narodnega ujedinjenja srednješolske mladine.

Naša srednješolska mladina se je zbrala včeraj popoldne v areni Narodnega doma. Mladina je napolnila prostore vse od prvoošolcev do osmošolcev z vseh gimnazij, realnih, učiteljskih in z drugih šol. Proslave se je udeležilo tudi nekaj staršev in raznega občinstva. Profesorsko društvo je zastopal prof. Jeran, društvo „Akademski dom“ pa dr. Brezjak.

Slavnost je otvoril predsednik srednješolskega združenja g. Iskra, ki je v navdušenih besedah pozdravil mladino in razne zastopnike in povdarjal, da je galo mladosti pred vsem pogum, kajti le-ta vodi do zmage ip. bo nas vodil tudi v bodočih bojih. Slovenska mladina se zaveda, da je prišel čas graditve in razvnanja in bo sodelovala vedno in povsod pri gradnji nove države.

Mladina je sprejela predsednikove besede z navdušenim ploskanjem. Na to je nastopil tamburaški zbor, ki je zaigral „Morje Adrijskega“, nato je sledila deklamacija („Narodu“), pevske točke, solo in kvartet, kar nam je pokazalo, da goli mladina v svoji organizaciji izven šole razne panoge umetnosti in družabnega življenja.

Pod naslovom „Preporod in misel“ je govoril na to dr. Lah v daljšem govoru o vlogi slovenske srednješolske mladine v boju za narodno osvoboditev. Pokazal nam je študenta iz leta 1848, ko nastopa prvič kot član narodno probujajoče se mladine v narodni gardi in deluje za narodni program, kakor ga je podala akademska mladina. To je bila generacija, ki jo je klical na dan Prešeren s svojo „Zdravico“ — toda ta mladina je bila prevarena in Avstrija jo je hotela zatreti. Toda mladina je silna; leta 1866 je bila Avstrija tepena in mladina se je dvignila. Nje vodstvo je prevzel Stritar in z njim Levstik in Jurčič. In zopet je mladina srednjih šol krepko stala v boju za mlado Slovenijo in bila glavna opora premlajajoče se kulture. Bilo pa je še pre zgodaj, da bi bila sprejela jugoslovanski program v polnem obsegu. Treba je bilo prebiti velikih izprememb na Balkanu. Koncem stoletja je zopet budil nov pesnik mladino (Otton Zupančič) in ji kazal zarjo svobode. In „strelci“ so šli na boj. Bili so izvidniki naše bodočnosti. Iz „Nove dobe“ se je rodila „Omladina“, ker pa je čas dozel, je ravno srednješolska mladina prva zagledala jasno luč novega Jugoslovenstva in ustvarila sama v sebi vero v naše odrešenje. To so bili preporodovci.

Govornik je slikal njih organizacijo iz lastnih spominov in pokazal to predvojno generacijo kot cvet naše srednješolske mladine, ki je bila glasnik novega dne. Vojna je s krvavim mečem pretrgala preteklost od bodočnosti. Zato je povojna mladina skoraj pozabila na svoje predhodnike. Zdaj je oživila njih spomin in našla v njih svoj vzor in program. Ona mora kot naslednica revolucionarne mladine zgraditi sveti hram svobode, ki so oni sanjali o nem. Nacionalizem naj znači prebujanje, dviganje izpopolnjevanje naših najboljših sil. Narodi gredo svojo pot in mladina ima v njih zgodovino svojih dolžnosti. Tradicije naše srednješolske mladine so častne, naj bo tudi naša mladina člen vertice, ki drži iz zarje v zarjo in od dne do dne. Predavanje, ki je bilo prepleteno s citati in spomini o našem boju za svobodo in polni ljubezni do naše narodne mladine je želo zromovilo priznanje in ploskanje.

Nato se je program nadaljeval z raznimi točkami, godalni orkester, deklamacije, Grudnovih pesmi, petje in tamburaški zbor. S himno „Bože pravde“ je mladina zaključila to lepo slavo, ki naj se priložnost leto vrši v mnogo večjem obsegu, da se ga udeležijo vsa srednješolska mladina, kakor se to rodi po drugih mestih. Prireditelj je delala čast mladini in nje obitelji.

Šolske potrebščine za Miklavža in Božič 20 % popusta. »Narodna knjigarna«.

Politične vesti.

— Moskva si svoji že Dalmacijo. Moskovska „Izvestija“ priobčjuje potopisne črtice iz Dalmacije. V teh črticah sta dva odstavka, ki jasno kažejo, da računajo ruski boljševiki z Dalmacijo kot s svojo bodočo kolonijo, kamor bodo pošiljali utrjene sovjetske politike na politične. Hrvatska z Dalmacijo, pišejo „Izvestija“, je za nas tudi ogromnega političnega pomena, kot dežela Stjepana Radića, znaneza politika, voditelja 2 milijonske kmetijske stranke, ki se je pridružil kmetijski internacionalni in ga zato preganja jugoslovanska vlada... Pri nas v Moskvi se je mudil Stjepan Radić. On predstavlja to deželo, on je voditelj močnejše hrvatske seliaške stranke, ki šteje več milijonov (?) članov in ki je prisilila Pašićevo vlado, vlado belega terorja in sovraštva do sovjetske Rusije k demisiji. Stjepan Radić ima še nekatere zastarele pacifistične predsojeda, ali naša doba brezobzirne borbe mu jih kmalu izbije iz glave. Radić je prišel k nam, da stopi s svojo stranko v stike s kmetijsko internacionalno. Ni daleč čas, ko zmaga tudi na Hrvatskem proletarijat in kmetstvo ljudstvo. Za to se nam zdi tem zanimivejše seznaniti čitatelje vsaj v tem nepopolnem opisu z divno krasoto Dalmacije, tega primorskega dela Hrvatske. Kdo ve, morda pa ni tako zelo utopistična misel, da bodo preživljali moskovski proletarci v bodoče svoje počitnice ne le na Krimu, marveč tudi v teh krajih Evrope.

— Nemške vojaške priprave. „Nič ne bi koristilo, če bi hoteli tajiti, da je zadnja kontrola medzavezniške vojaške misije zadela v vsej Nemčiji na čudovito dobro organizovano pasivno rezistenco. Enako ne bi nič koristilo, če bi hoteli zamolčati, da številna razkritja dokazujejo, da misel na oboroženo revanšo v bližnji bodočnosti še vedno tli v Nemčiji...“ Te besede je napisal angleški časnikar, posebni dopisnik londonskega Timesa, v dolgem članku, ki ga je priobčil ta dnevnik. In Times našteva nekatere zelo resnih razkritij medzavezniške komisije, ki so se izvršile v kljub obstrukciji nemških vojaških oblasti. Tako je n. pr. komisija zaplenila v Kruppovih tovarnah 20.000 pušk repetirk novega modela, ravno ko so jih hoteli odpraviti z na-

pisom: Material za cestne železnice. V trdnjavi Koenigsbergu so opazili, da so spremenili trdnjavo topništvo in premikajoče se topništvo, ki se da prevažati po železnici. Odkrili so tudi, da ima vsak od 100.000 mož deželne breme (Reichswehr) orožje za pet mož, da se torej lahko postavi čez noč popolnoma oborožena armada pol milijona mož. Najhuje je pa, pravi Times, da obvladuje gotove kroge nemškega naroda volja, ne samo oboroževati se, temveč študirati nove, strašne metode vojskovanja. V tem oziru je značilna ustanovitve velikega laboratorija in instituta Kaiser Wilhelm poleg Berlina. Ta skrivnostni laboratorij je bogato dotiran z denarjem in v tesni zvezi z enakimi instituti, predvsem z institutom za preiskuševanje vojnih plinov v Hannoveru. Vse vojaške iznajdbe se tu preizkušajo v laboratorijih. Predvsem se pa tu študira razvoj plinske vojne, kajti nemški vojaški krogi upajo najti v plinu sredstvo za bodočo zmago.

— Vsebinska Masarykovih spominov. Prezident Masaryk je zaključil redakcijo svojih spominov iz svetovne vojne. Delo izide sredi januarja 1925, in sicer v češčini v založništvu „Čin“, v nemščini pa v založništvu „Orbis“. Naslov obširne knjige je „Svetovna revolucija“. Pred vojno in v vojni 1914—1918. Spomini in razmotrivanja T. G. Masaryka, prezidenta ČSR. Obenem izide knjiga tudi v angleščini in francoščini, pozneje pa še v drugih jezikih. Vse delo je razdeljeno na 8 poglavij, ki slikajo v kronološkem redu Masarykovo revolucionarno delovanje med vojno od njegovega sklepa, da se napoti prostovoljno v prognanstvo na organizatorsko in agitatorsko potovanje širom sveta, pa do njegovega zmagočnega povratka v osvobodeno domovino. V prvem poglavju naslovljenem „Opornika Komenskega“, govori Masaryk o vzrokih, ki so ga obenem s celokupnim češkoslovanskim narodom prisilili na boj proti Avstro-Ogrski; od drugega do sedmega poglavja razpravlja o diplomatskem boju proti Avstriji in Nemčiji in organiziranju češkoslovanskih regij, v zadnjem poglavju pod naslovom „Svetovna revolucija in Nemčija“ pa analizira filozofijo svetovne vojne. — Masarykovi spomini niso samo zunanji opis dogodkov, temveč filozofska pogleditev in karakteristika duševnih narodnih struj. Avtor je združil formalno plat svojega dela s filozofskimi in religioznimi razmotrivanji.

— Profi italianskemu izigravanju naših interesov na Jadranu. Poročali smo pretekli teden, da hočejo Italijani na konferenci v Benetkah doseči za Reko konsorcij, v katerega delokrogu bi bilo reško in baroško-sušaško pristanišče. Koristi bi imela Reka, škoda pa naše obzreje. Namen Italijanov je, odvrniti Jugoslovane od zgradbe lastnih pristanišč in jih navezati na Trst. „Iz ljubljene“ Baroš bi se tako zopet združil z Reko. Proti italijanskim nakanam je poslala zagrebška trgovsko-obrtna zbornica ministrstvu v Beogradu brzojavko, ki se odločno postavlja proti temu, da bi Italijani dobili v svoje roke našo trgovino in pomorski promet ter bi zagospodarili na Jadranu. Vlada mora odločno braniti jugoslovanske pomorske interese.

Izpred sodišča.

— Zagometka tatvine pri dr. Lemežu razrešena. Ob priliki poseta Orjunašev pri dr. Lemežu, katerega pa niso našli doma, je bilo ukraden njegov soprog iz denarnice par bankovcev po 100 Din. Dr. Lemež in z njim klerikalci so obdolžili Orjunašev, da so izvršili poleg drugih nasilnosti tudi tatvino denarja. Mi smo že takrat na podlagi točnih informacij pokazali na pravega tatu — na dr. Lemeževo služkinjo Frančiško Javornik, ki je bila takrat tudi v sobi. Preiskava je bila zelo težavna, zakaj poleg indicij ni bilo nobenega oporišča za njeno krivdo. Po neumornem delu pa se je nabralo proti njej toliko indicij, da je obtožena kmalu pod težo ter priznala, da je ona ukradla denar gospe dr. Lemeževi in da je oškodovala svojo gosposdino tudi pri nakupu in pri hranil. Skrivaj je namreč hranila vsak dan svojega ljubinka, ki je bil takrat brez službe in ni imel nobenih sredstev za preživljanje. Dekle je tudi priznalo, da je res dajala brezposelnemu fantu hrano, toda zatrjevala je, da s tem ni prav nič oškodovala svoje gosposdine, ker je to, kar je dala fantu, odtrgala od svojega deleža. In to sta tudi pošteno oba priznala, pri čemer je ona odločno trdila, da se ni niti najmanj zavedala, da vrši s tem kako tatvino, če dale potrebne brezposelnemu fantu preostanek svoje hrane. Z ozirom na vse te okoliščine je bila Frančiška Javornikova obsojena radi tatvine na 3 tedne zapora nje fant pa radi soudeležbe na 1 teden zapora. Ali bo „Slovenec“ dal sedaj zadoščanje za svoje klevete? Stavimo, da niti besede ne bo poročal o tej obravnavi.

— „Ljubimec“ pod posteljo. Na viško staznico je prhitela včeraj Matilda C. iz Rožne doline in prijavila, da leži pod njeno posteljo prejšnji ljubimec Anton Zagar, ki jo je iz ljubosumnosti že popreje pretepel ter ji grozil z nožem, nato pa so ga ženske videle, kako je zlezel pod Matildino posteljo. Stražniki so odšli na lice mesta in so razjarjenega Tončka, ki je bil v ostalem precej v rožah, potegnili izpod postelje ter mu preskrbeli nekoliko udobnejše ležišče.

Proslava narodnega ujedinjenja v Ljubljani.

Praznik narodnega ujedinjenja je Ljubljana kot običajno dostojno praznila. Na predvečer državnega praznika so priredili nacionalisti svečan mirozov. Izpred Narodnega doma je odšla po mestu povorka z lampijoni in bakljami. Sprevod, ki se ga je udeležilo več sto Orjunašev v kroju in civilu z godbo zveze jug. železničarjev, je šel po celem mestu. Nacionalisti so vzklicali kralju, kraljici, narodnemu in državnemu edinstvu in občinstvo jim je povsod prirejalo prisrčne ovacije. Vse mesto je bilo v zastavah, trgovine so bile zaprte in delo v obratih je počivalo. V stolnici je bila ob 10. slovesna zahvalna maša s „Te Deumom“, ki jo je daroval sam škof dr. Jeglič ob mnogobrojni asistenci. Službi božji so med drugim prisostvovali veliki župan dr. Baltič, zastopniki gerentskega sveta dr. Puc, Turk in Likozar, general Stojanović, dalje zastopniki in predstavniki državnih in vojaških oblasti, navzoči pa so bili tudi vsi tukajšnji konzuli. Pred cerkvijo je bila velika vojaška parada, pri kateri je igrala godba dravske divizije. Zahvalna služba božja je bila darovana tudi v pravoslavni kapelici v vojašnihi vojvode išča. Slovesno daritev, kateri so prisostvali vsi zgoraj omenjeni zastopniki in predstavniki raznih oblasti, je opravil prota Dimitrije Janković. Sročji je bil po mestu vojaški mirozov z godbo dravske divizije na čelu.

Novinarska proslava narodnega ujedinjenja.

Narodni praznik ujedinjenja so praznili novinarji s koncertom in družabnim večerom, ki je dosegel v vseh ožirih sijajen uspeh. Ljubljana je dokazala, da zna ceniti novinarsko delo. Odeveč bi bilo govoriti, kolikoga pomena je to delo v službi javnosti in s kolikimi žrtvami je zvezan novinarski poklic tem bolj, ker je naše občinstvo z impozantno udeležbo včeraj jasno povedalo, da se tega dobro zaveda. Navzlic mnogim drugim prireditvam in odsotnosti ljubiteljev narave, ki so pobili na praznike iz mesta, je bila unionska dvorana nabito polna. Zanimanje za novinarsko prireditev je bilo v Ljubljani splošno, ker je to redka prireditev, ki združuje vse stanovne in pripadnike vseh političnih strank. Novinarska proslava narodnega praznika je dokazala, da nas kljub nesoglasju v vsakdanjem političnem življenju veže neka nevidna sila z veliko mislijo, ki je vodila naš narod iz robstva v svobodo.

Koncert, žigar oceno priobčujemo na drugem mestu, je bil razprodan do vrnjega sedeža in stojišča. Naval na blagajno je bil tolik, da je bilo treba v zadnjem hipu postaviti še nekaj sedežev in povečati število stojšč. Unionsko dvorano so napolnili ljubitelji glasbe in prijatelji novinarskega stanja — tako obilnem številu, da je nastala kakoj spočetka prava gneča. Koncerta so se udeležili: konzuli tujih držav in zastopniki civilnih in vojaških oblasti, med njimi generalni konzul ČSR dr.

Po koncertu se je dvorana nekoliko izpraznila in ko so se začeli zvoki godbe dravske divizije, se je začela splošna nepriljena zabava s plesom, ki je trajala pozno v noč. Mladina se je vrтела, da je bilo veselje gledati. S posebnim zadovoljstvom moramo omeniti, da ni prišlo pri drugem delu prireditve niti do najmanjšega incidenta in da so se gostje ob določeni uri mirno razšli.

Z moralnim in materialnim uspehom prireditve so novinarji lahko popolnoma zadovoljni. K temu uspehu je največ pripomogla naša javnost, naše občinstvo, ki se je radevolje odzvalo vabilu z naravnost impozantno udeležbo, naši trgovski krogi in drugi prijatelji novinarjev, ki so brezplačno poskrbeli, da je bilo v bifeju vse polno prvovrstnih jestvin, pijač in cvetlic, zlasti pa naše požrtvovalne dame, ki so tako vzorno organizirale in vodile bife. Vsem tem, kakor tudi solistom, orkestralnemu društvu in pevskim zborom gre vsa čast in priznanje, pa tudi iskrena zahvala, ki jo dolgujejo novinarji njim kot svojim prijateljem in dobrotnikom. Imen vseh plemenitih darovalcev in onih nesebičnih prijateljev novinarskega stanja, ki so s sodelovanjem pri koncertu in zabavi pripomogli, da je prireditev tako sijajno uspela, ne bomo našajali, ker se jih novinarsko udruženje itak spomni in primerno oceni njihov trud. Omeniti pa moramo že danes žalostno dejstvo, da dotični gospod, ki je gmočno najbolj zainteresiran na takih prireditvah v Unfonu, ne pozna niti toliko takta, da bi šel prirediteljem vsaj malo na roko. O tem zanimivem slučaju bo treba ob priliki spregovoriti obširneje.

Prodaja „Narodnega doma“ v Trstu.

»Edinost« poroča o prodaji »Narodnega doma« v Trstu. Iz dotičnega članka posnemamo to-le:

»Francesco Giunta je tisti, ki je dal zažgati to lepo stavbo, v kateri so se nahajali ženske, otroci, tuji, ki so se nastanili v hotelu. On je tisti, ki je uničil to lepo stavbo — naš ponosni Narodni dom, spravi v smrtno nevarnost mnogo ljudi in povzročil smrt tujca, ki si je prišel ogledat »la bella e gentile Trieste«. A ni storil tega v hipu razburjenosti in ni se skesal svojega člena, ki je stal eno življenje. Ne — pobahal se je z njim! Zahteval je, da ga radi tega izvolijo za poslanca v italijanski parlament. Pohvalil se je s tem tudi v parlamentu ob proslavi junakov, ki so dali svoje življenje za domovino in v govorih na volilnih shodih, katerih enega je morala poslušati tja komandirana slovenska šolska mladež. In vedel je, zakaj se hvali in pred kom se hvali. Postal je poslanec, generalni tajnik vladajoče stranke, podpredsednik rimskega parlamenta in — bogataš. Na ruševinah našega milega doma si je napravil najlepšo karijero!

Narodni dom je bil sezidan leta 1904. Sezidala ga je Tržaška posojilnica in hranilnica. Sezidala ga je zato, da bo imela svoj lastni dom za svoj urad in ker je spoznala potrebo poslopja za naša društva in za naše gospodarske in obrtne ustanove. Narodni dom je imel gledališko dvorano, telovadno dvorano, prostore za hotel, restavracijo in kavarno ter tiskarno. V njem se je koncentriralo naše narodno, posebno kulturno življenje.

Dne 18. pr. m. je bilo zemljišče in so bile razvaline Narodnega doma prodane. Proizajna vsebina kupne pogodbe je ta: Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poročitvom prodaja v last družstvu »Società di ricostruzione« nepremičnosti vložek št. 985 v Trstu, ki se nahaja na trgu Oberdan št. 2, kakor stoji in leži z vsemi prilikami in pravicami (izvzemši odškodninsko zahtevo radi požiga stavbe), z vsem gradbenim ma-

terijalom, ki se tam nahaja. Kupna cena znaša, kakor smo že poročali, 1.400.000 lir in je bila plačana ob podpisu pogodbe.

Zalostno je to, a drugače ni bilo mogoče. Odškodninski zahtevi se s tem nismo odpovedali, niti nismo te zahteve s tem najmanj kompromitirali. To vprašanje ni še končno rešeno in od svoje pravične zahteve nikakor ne odnehamo. Stavbe posojilnice ni mogla obnoviti. Po sedanjih cenah bi jo to stalo 4 do 5 milijonov lir. Vprašanje je bilo, ali bi nam oblasti sploh dovolile vzpostaviti našo hišo in ali je mogoče v Trstu Slovencev zidati dovolj močno stavbo, ki bi kljubovala vsem nevarnostim. Ruševine Narodnega doma so predstavljale za posojilnico veliko zgubo in veliko nevarnost. Odtegnjena je bila prometna glavica, ki predstavlja vrednost nepremičnine, kakor se vidi iz pogodbe, v znesku 1.400.000 lir, kar je v škodo našemu gospodarstvu sploh. Posojilnica je izgubila obresti od te svote, to je okoli 100.000 lir na leto, katere izgube ni mogla več prenašati. In slednjič bi se ta visoka stavba sčasoma omajala in se utegnila zrušiti ter povzročiti škodo sosednim hišam ali pa mimoidočim ljudem. Za vso to škodo, ki bi lahko znašala več sto tisočev lir, bi bila posojilnica odgovorna. V posojilnici pa je naložen denar našega ljudstva, katerega je treba upravljal pametno in vestno. Od bor posojilnice nikakor ni smel spravljati ta denar v nevarnost, oziroma iskati kritje za vse te izgube pri še revnejših posojilnicah, s tem, da bi jim nalagal višje obresti, nego bi bil moral. Ni kazalo torej drugega, kakor, ko se je nudila prava prilika, to je pogorščke prodati in s tem ugotoviti stanje enega naših najvažnejših gospodarskih zavodov, ki mu je prisojena velika in važna naloga na kulturnem in gospodarskem polju.

Kupna cena odgovarja približno vrednosti zemljišča, temeljev in materiala, oziroma zidov, v kolikor so še uporabni.

Prosveta.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob osmih zvečer.

Torek, 2. dec.: Zaprt.
Sreda, 3. dec.: Veronika Deseniška. Izven
Četrtek, 4. dec.: Moč teme. Red A.
Petek, 5. dec.: Pri Hravstovih. Red E.
Sobota, 6. dec.: Paglavka. Red D.
Nedelja, 7. dec.: Ob 3. pop. pri znižanih cenah: Firma P. B. Izven.
Zvečer ob 8. uri: Veronika Deseniška. Izven.

Ponedeljek, 8. dec.: Ob 3. pop. mladinska predstava: Mogočni prstan. Izven.
Ob 8. zvečer: Sumljiva oseba. Izven.

OPERA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 2. dec.: Carjeva nevesta. Red F.
Sreda, 3. dec.: Ruskalka. Red C.
Četrtek, 4. dec.: Zaprt (generalna vaja).
Petek, 5. dec.: Lopudska sročica, slavnostna predstava v proslavo 70-letnice skladatelja Fran Serafina Vilharja. Red B.
Sobota, 6. dec.: zaprt.
Nedelja, 7. dec.: popoldne ob 3. Gorenjski slavček, ljudska predstava pri znižanih cenah.

Giacomo Puccini.

Dne 29. pr. m. je umrl v Bruslju sloveči italijanski skladatelj Giacomo Puccini. V pokopniku je živel velik talent, ki se je razvil do svoje višine in zaslovel po celotnem svetu. Sirovačna je bila Puccinijeva družina, znana pa po glasbeni nadarjenosti. Oče je bil učitelj glasbe. Giacomo se je rodil leta 1858. Zaprtil je oče pet otrok, ki sami niso vedeli, kako naj si pomagajo v življenju dalje, mati jih je težko vzdrževala. V Luzzi, kjer so bivali, so poznali Giacomo za kot dečka izredno nadarjenega za muziko. Ko je v Pisi slišal prvkrak »Aldo«, se je odprl v njem nov svet, poln glasbenih sanj. S podporo kraljice Margerite, do katere se je bil obrnil v svojem stremeljenju po glasbeni nobelosti, je prišel v Milano, kjer je na konservatoriju spoznal P. Mascagnija. Tam je izbirno napredoval in rodila se je prva Puccinijeva opera »Le Villi«, ki je prišla na oder leta 1884. Uspeh je bil dober. Kritika je naznanjala prihod velikega mojstra. Uglasbil je nato Fontanov libretto »Edzara«, ki pa ni bil srečen zbog šibke librettove vsebine. Takrat je potisnil na glasbenem polju vse v ozadje »Cavalleria Rusticana« in Puccini se je mogel le radovati uspehov svojega prijatelja. Čez čas pa je prišel na dan z opero »Manon« in uspeh je bil slajen. Od te opere do naslednje »Boheme« so pretekla tri leta. Puccini je živel na deželi. Vprizorila se je prvič leta 1896. Početkom so jo sprejemali nekako hladno, trijumf pa je doživela v Palermu. Kapelnik Mugnone se je branil predstave na trinalst dni v mesecu in na petek, ali Puccini je vztrajal in opera je uspela nepričakovano veličastno. Po »Bohemi« je prišla »Tosca«. Mislil za njo mu je nastala pri neki recitaciji Sare Bernhardt. Vprizorila se je leta 1900 v Rimu in

se je ponavljala dvajset večerov. V Londonu ga je pretresla drama »Madame Butterfly«. Sklenil je vglasbiti dramo male Japonke. Leta 1904 je prišla na oder opera »Madame Butterfly« s polnim uspehom. Kritika je napovedala operi pot po vsem svetu. V Ameriki se je ogrel za novo opero »Panciulla del West« ter z njo zaključil ciklus velikih dramatičnih oper. Sledila je »Rondine«, nato »Il tabarro« (Plašč), potem »Suor Angelica« in »Gianni Schicchi«. V Rimu so se leta 1919 igrala vse te tri opere pod skupnim naslovom »Trittico«. Pripravljala je veliko opero »Turandot« in v milanski »Scala« so že mislili na prvo vprizoritev, ali prišla je Puccinijeva zadnja ura... Puccini je bolehal že dalje časa na sladkorni bolezn. Ko je prišel v Bruselj, se mu je zdravstveno stanje tako poslabšalo, da se je moral zateči k zdravniku, univerzitetnemu profesorju dr. Ledouxu. Izvršila se je operacija, ali telesna slabost je bila tako velika, da je kmalu nastopila smrt.

V rimskem parlamentu je predsednik Mussolini upravičeno naglašal, da žalost ob takvi moštra Puccinija ne zadeva samo italijanskega naroda, marveč vse kulturni svet. Pogreb bo na državne stroške.

Puccinijeva glasba je ljubka, polna srčne ljubezni, zato na tako prevzema vsakogar, ko jo zasliši. Dokler ho svet cenil lepo donečo v človeško notranjost globoko segajočo glasbo, bo živel, visokospoštovan, spomin na mojstra Puccinija.

Premijera Veronike Deseniške.

Sinočno prvo predstavo Oton Župančičeve nove tragedije »Veronika Deseniška« je obdajal ves blesk, ki ga premoremo. Izbrali so si za ta važni kulturni dogodek spominski dan našega ujedinjenja. Gledišče, napolnjeno do zadnjega, je bilo v svečanostnem razpoloženju, navzoči tudi vsi važnejši predstavitelji države in drugih javnih mest. Pred začetkom narodna himna. Narodno gledališče je Župančičevo delo pripravilo z vso ljubeznijo v studiju in žrtvovalo, kar le more, za nove kostume in dekoracije. Taka je bila tudi častna dolžnost. Župančič je stal ob premorih sredi najvišarnejšega vzkljanja. Na odprtem odru se mu je klanjala nepreglednost lovora in cvetja. Prevzela je pesnika ta vesoljna ljubezen naroda in se je ganjen zahvalil v par skromnih besedah.

Jasno je, da mi o pesniškem delu samem in njegovi vprizoritvi sedajle, dvajset ur po premijeri, ni mogoče še govoriti. Nova izvirna drama je za nas vselej kulturna zadeva prve vrste. Povrhu pa topot tudi ne gre za kogar-sibodi, nego za Otona Župančiča, ubralca najslajših slovenskih strun. M. Z.

— Koncert v proslavo ujedinjenja. — Včerajšnji glasbeni prireditelj Orjune in novinarjev sta uspeli kar najslajnejše. Dopolne ob 11. so v Filharmonični dvorani pri akademiji »Orjune« nastopili ga. Thierry

Kaučnikova, ga. Betetto in Banovec ter ga. Šlais (vijolina) in Ravnik (klavir). Vse točke so bile, kakor je to pri teh naših umetnikih samo po sebi umljivo, vzorno podane in so izzvale dolgotrajno odobravanje. Prekrasen, globoko zamišljen govor o pomenu narodnega ujedinjenja in narodnega edinstva je imel pisatelj Vladimir Levstik. Njegova izvajanja so napravila na občinstvo najgloblji vtisk in ga navdušila za idejo narodnega in državnega edinstva. — Bolj zasedeno, kakor je bila zvečer Unionska dvorana, si je pa že težko misliti. Do zadnjega kota vse polno. Seveda si druga družstva ne morejo privoščiti tako obsežne in dragocene reklame, kot močinarji. Tudi pri tem koncertu sta sodelovala ga. Thierry-Kavčnikova in ga. Betetto, poleg nju pa pevka društva »Slavce«, »Ljubljana« in »Ljubljanski Zvon«. Nisem smatral petja imenovitih treh pevskih zborov za tekmo, kajti vsak zbor je svoje pesmi dal kar najlepše in najdovršeneje in publika je bila z vsemi točkami iskreno zadovoljna. Največ zanimanja pa je pri koncertu vzbudil orkester »Glasbene Matice«, ki je pod vodstvom skladatelja in svojega dirigenta g. L. M. Škrjanca precizno in vzorno odigral Orlegovega »Pastirčeka« in Debisijev »sveti« in »posvetni« ples z obilnatno harfo. Ta naš godalni orkester je nastel na več kot 45 dela veselih glasbenikov in nastane v kratkem najvažnejši filitli v našem koncertnem življenju. Po koncertu se je razvila živahna zabava. —

— Opera. »Jenufa«. Janaček, pri svojih 70 letih, je danes morda največji češki glasbeni dramatik in nekova Kata Kabanova si je mahoma utrla pot na svetovne odre. Istotako kaže Jenufa silno invencijo in krepko dramatično roko skladatelja. Seveda ima Janaček srečo tudi z libretti. Najslabša glasba s plehkim libretom propade. Da nimamo v Thierry-Kavčnikovi tako močne cerkovnice, bi z ostalimi silami Jenufa ne učinkovala tako globoko, kakor je v predstavi sezoni in tudi sedaj. Thierry-Kavčnikova je ustvarila cerkovnico, kakršnih menda izlepa ne naldeš. Le napram Jenufi (Vanečkovi) se mi je zdelo premdaostna, sicer pa je bila v igri in glasu skoro nedosežna. Tudi ostale večje ali manjše vloge so bile — primerno dobro zasedene; srčen večer so imeli Vanečkova, Kovč in Banovec. Jenufa je bila lepo opremljena, prav vesno naštrnjena in zrežirana. Zasluga za lepo uspešno predstavo gre v prvi vrsti z vsemem odlikovanemu Balafki. Orkester na je zlasti v godalnih preredit. Poudobnejše poročilo prinesemo po repriži. —

— Prihodnja premijera v naši operi. — Naš operni ansambel pripravlja novo izvirno opero delo jugoslovenskega skladatelja Fran Serafina Vilharja, našega očjega rojaka. Serafin Vilhar je postal 70-letnik in v proslavo tega njegovega jubileja se poje koncert tega tedna v naši operi njegova trideljanska opera »Lopudska sročica«. Opero je naštrnjiral ter jo tudi dirigira kapelnik g. Niko Štrifot reži pa je v rokah g. Debeveca. Na slavljenčeve zasluge za našo glasbo se še povrnemo, a danes opozarjamo na to predstavo vse naše narodno občinstvo, v prvi vrsti pa naše pevске kroge.

— Današnja operna predstava. Danes zvečer se poje v operi Rimski Korsakov opera Carjeva nevesta in sicer za Red F. Ruskalka se je morala radi prevlekle zaposlenosti nekaterih članov preložiti na poznejši datum.

— 11. broj »Jugoslovenske Nilve« od 1. decembra donosi članke dr. G. Novaka (o Franji Ivanu Blundovicu) Ante Petraviča (Dva poskušaja književne kritike g. 1885.) i Gjura Dimovića (Kostim u drami), a nastavke studija dr. M. Kusa-Nikolajeva (osnovni funkcionalne sociologije) in dr. VI. Dvornikovića (Hrist, Budha, Schopenhauer) St. Tomašić nastavlja svoj roman »Simfonije«, a s plesmama se javljajo Fr. Alfrevič i R. Katalinić-Jeretov. — U pregledu imade članaka o odlikovanom poljskom piscu Reymontu, M. Rakiciu, o radu zagrebačkog I. varaždinskog kazališta, itd.

— »Nova Evropa«, 1. decembar. Decembarska številka je posvečena ideji narodnega sporazuma, jedinstva cerkev in londonski medicinski šoli za žene. O ideji sporazuma piše J. Zubovič, o jedinstvu cerkev Mil. Jakšič, o cerkveni ali civilni poroki S. Troički, o londonski medicinski šoli S. Antonovič. V finalnem pregledu obravnava znani zagrebački gospodarski strokovnjak dr. Belin vprašanje kovanega denarja. Na koncu slede knjižna poročila.

— »Zvonček« prinaša v decembarski številki to-le vsebino: E. Gangl: Miloš Obilić Jos. Vandro: Kekec nad samotnim brezdom. Gustav Striša: Prvem učitelju. E. G.: Jovan P. Jovanovič: Življenjski p. podoba. Na preži. Podoba. Ferdo Juvanec: Cicibon-Cicifuf. Fr. Rojec: Zlinski gostje. Povek in zabava. Količek gospoda Doropolskega. Ob sklepu XXV. letnika.

Naši častniki v Južni Srbiji.

(Dopis.)

Leta 1920, sta bila premeščena dva slovenska častnika v Peč. Odkazali so jima stanovanje v hiši, zidani v turškem slogu, z zamreženimi okni, kakor je to običaj v muslimanskih hišah. Malo čudno jima je bilo pri sru, ko sta dospela do hiše. Ko pa sta odprla hišna vrata, sta bila prijetno presenečena. Lepo pobeljene stene in priprosto, a čedno opremljena sobica jih je sprejela prav po domače. Stanovale sta štiri mesece tamkaj, a nista se spoznala z domačini. Redko sta jih imela priliko videti, posebno krasna črnooka devojka je hitro zbežala v svojo sobo, ako se je pojavil na hodniku eden izmed najemnikov. Najemimo sta plačevala stari ženi, ki jima je pospravljala. Ogovarjala sta jo in hotela od nje kaj izvedeti, toda ženska je kratko, prijazno odgovorila in odšla. Ker so bili nezaupljivi tudi ostali meščani, se nista brigala za tamšnje razmere. Povodom ustoličenja patriarha je prišel eden izmed omenjenih častnikov zopet v Peč in si hotel ogledati svoje

nekdanje stanovanje ter pozdraviti hišne gospodarje. Hišica je bila kakor pred leti, toda vse drugačni so bili stanovalci. Komaj je odprl hišna vrata, prihiteli mu nasproti starejša žena in veselo črnooko dekle, ki je pred štirimi leti vedno preplašena zbežala v svojo sobo, ne hoteč govoriti s tujci. Lepo da si došao, mili moj sinko! je vzkliknila sivolasa ženica, devojka pa mu prijazno stisnila roko. Vidi sta ga v svoje prav čedno in prijazno opremljeno stanovanje in mu nudili črno kavo. V par dneh se je častnik seznanil z družino in doznal povod nekdanje nezaupljivosti. »O vas Slovencih posebno pa o Hrvatih smo čuli mnogokrat med vojno, kako ste nastopali proti našim in zato se ne čudite našemu nezaupanju, ko smo prvič prišli z vami v stike.« Zakaj ste sedaj postali bolj zaupljivi? je vprašal častnik. Imeli smo priliko se seznaniti se s Slovenci in se prepričati, da tudi oni ljubijo skupno našo domovino in da so tudi oni udani našemu vladarskemu domu. Doznali smo, da so Slovenci mnogo trpeli in bili prisiljeni v borbo proti bratskemu narodu. Pa tudi drugod po Južni Srbiji se je v zadnjem času preokrenilo razpoloženje napram Slovincem.

Naznanilo.

757

Modni atelije M. SARC, Ljubljana, Konerski trg št. 4/1 (G. Berjave hiša), ima vedno v zalogi serijo izgotovljenih na novejših in naokolejših pariskih družabnih, popoldanskih, večernih, koncertnih in plesnih toalet. Istotako tudi dekliških oblik za plesne vaje. Cene frapantno nizke. Vsakemu dosegljive.

Julijska Krajina.

— Kako je s slovenskim irredentizmom? Eni pravijo, da je, drugi pravijo, da ga ni. »Il Popolo di Trieste« prinaša iz Postojne dopis o irredentizmu. Pisec (gosp. Ur.?) meni, da je nekaj irredentistov, to so taki, ki imajo svoje interese onstran meje, sicer pa pravega irredentizma ni, marveč je to majhna manjšina, ki občuti še sovraštvo do Italijanov, katero ji je vcepila Avstrija iz notranjepolitičnih motivov. Pa tudi ta manjšina uvideva brezplodnost vsakega irredentizma, ko je vendar Mussolini rekel: Na Snežniku smo in tu ostanemo! No, tako je torej z irredentizmom med Jugoslovenci!

— Protest. Poslanec dr. Wilfan se je obrnil radi nečuvne odredbe tržaškega prefekta proti kulturnim pravicam našega ljudstva do ministrskega predsednika Mussolinija z nastopno brzojavko: »V imenu slovenskega prebivalstva protestiram proti nezasišani odredbi tržaške prefekture, ki splošno prepoveduje rabo slovenskega ali hrvaškega jezika pri dramatičnih predstavah.« Ukaz, ki je vreden tekme odloka o dvojezičnosti novin, mora provzročiti odmev v inozemstvu in ogorčenje kulturnega sveta. Treba takojšnjega preklica in popraviti se mora žaljenju dostojanstva državljanov, ki so bili zadeti v svojih nedotakljivih kulturnih pravicah.

Zo ti je užitek:

337

Mirim čokolada!

— Slovenski delavci v fašistovskih organizacijah. Fašistovski glasilo v Trstu trdi, da so delavci v postojnskem okraju, v Senožcah, v St. Peču itd. skoro vsi vpisani v fašistovske sindikate in so ponosni na to, da pripadajo organizaciji, ki je povsem moderna in jim prinaša moralne in materialne koristi...

— Kraški fašisti. V nekem dopisu v »Popolo di Trieste« čitamo, da je narodna milica na Krasu spravila v svoje oddelke okoli tisoč Slovincov, ki so veseli, da nosijo uniformo in vršijo svojo službo z izbornim disciplino...

— Orožje in municija. Iščo orožniki okoli po vaseh. Po vojni je ostalo povsodi mnogo orožja in municije in ljudje so raznesli okoli eno in drugo. Oblasti so premalo skrbno pobirale municijo in druge take nevarne reči. Ako pozneje kdo slučajno najde kje kako orožje ali razstrelilno snov, mu ne kaže, naznaniti to oblasti, ker ga prav gotovo zapro. Sedaj so iztaknili pri Vipavi pri zidaru Lipušu nekaj dinamita in drugih takih snovi ter ga hitro zaprli. Oblast naj bi ukazala znova da se imajo take najdene ali shranjene reči nemudoma oddati, da preneha večno osumnicevanje naših ljudi.

— Tragična smrt 12letnega dečka. V Komnu na Krasu so se igrali otroci pri Žigonovem mlinu. Devetletni Ernest Guljič je tekel ob mlinskem kolesu, pri tem pa se je približal kolesu, ki je bilo v toku, lopata je bil zagrabila za jopit in nesrečni dečko je bil vržen v kanal. Potegnil ga je iz vode mehanik Fran Budal, ali dečko je bil že mrtev.

— Svojega moža je ubila v Puli neka Tomičica. Živela sta v prepriju. Napadla ga je po noči, ko je spal, in udarila z velikim kamnom po glavi in po vratu tako, da je bil mož po zdravniškem izvestju takoj mrtev. Morilka je zaprta in noče odgovarjati na vprašanja preiskovalnega sodnika.

— Občinske volitve v Ročnju. Zmagali so fašisti. Na kak način, ni treba praviti, saj so zadosti znane njihove metode pri volitvah. Odbili so 103 glasove, proti 50, oddanim za slovenske ljudske kandidate. Nekaterim, ki se iz nagibov udajajo fašizmu, naj domi na uho stara resnica: Kdor zanikuje se sam podlaga je tujčiji peti!

— Hrenovice pri Postolni imajo sedaj novega komisarja. Doslej je bil tam prefekturni tajnik dr. Ceolin, sedaj je prišel tja g. Buffoni. Dr. Ceolin je poklican »voditi usodo postojnske občine«.

Da me moj ljubček

Je enkrat osreči s svinčnikom »PENKALA«? Kako čestokrat sem razpoložena pisati moji koprneče pisemce, ali ne da se mi, ako moram šele zaojstriti svinčnik in si zamazati roke. Tege pri svinčnikih »PENKALA« ni. Vedno je čist, ni treba ga zaojstriti in vedno je pripravljen za pisanje.

Vsaka papirnica ima na zalogi vse vrste po Din 15—, a istotako tudi originalna zlatna naliv-peresa »PENKALA«.

134/T

— Praznik ujedinjenja v Trstu. Tržaški Jugoslovenci so včeraj proslavili praznik narodnega in državnega ujedinjenja s božjo službo v pravoslavni cerkvi. Prisotni so bili vsi aktivni in honorarni konzuli, dalje podprefekt, poveljnik general, šef generalnega štaba in drugi dostojanstveniki. Po končan božji službi je zbor zapel »Bože pravdo« pod vodstvom prof. Šomca. Po cerkvenem obredu je konzul Stepanovič sprejel med drugimi tržaškega škofa Fogarja, ki je v imenu katoliškega klera izrazil željo za naperdek Jugoslavije.

Posredovalna vloga dunajskega trga.

V francoski in angleški tiskavi v Beogradu izhajajoča Revue économique in financière, katere namen je, seznaniti inozemstvo z našimi gospodarskimi razmerami, je priobčila v svoj zadnji številki zelo poučen članek o posredovalni vlogi Dunaja v našem gospodarskem življenju in škodi, ki jo radi tega trpimo.

Članek pravi, da so se sicer trgovske veze med bivšimi avstro-ugarskimi pokrajinami naše kraljevine in Dunajem po končani vojni zelo zmanjšale, a nikakor pretrgale, zakaj Dunaj igra še danes veliko vlogo kot posredovalec med inozemstvom in nami: 1. v kreditnih zadevah, 2. pa pri trgovskih izmenjavah in predvsem pri uvozu blaga v našo državo.

Posredovalna vloga za kredite se vrši na sledeči način: naše trdke — banke, trgovske hiše, industrijska podjetja — se obračajo na velike dunajske banke, da dobe od njih kredit. Te banke, trgovske hiše, industrijska podjetja iščejo fonde v Angliji, Švici in Zedinjenih državah.

Na isti način igra Dunaj vlogo posredovalca za naš uvoz. Tuji prodajalci ne stopajo v neposredne stike z našimi uvoznimi firmami: njih blago nam prihaja preko dunajskih trdk, ki ga prodajajo pri nas.

Ti indirektni stiki med našo deželo in tujino, to se pravi, posredovalna vloga, ki jo igra Dunaj, se da razlagati iz ustaljenih navad in konservativnega značaja inozemskih denarnih krogov, ali — lahko bi rekli — iz skrbi za njih novce in iz lastne udobnosti.

Če bi tuji kapitalist dajal kredite naravnost našim trdkam, bi se moral neprestano informirati o solventnosti svojih dolžnikov. Zato raje preda za devoto, s provizijo seveda, dunajskim bankam, ki jih pozna že dolga leta. Enako je v trgovini. Radi splošne trgovske krize (krize razpečavanja blaga) je inozemski prodajalec prisiljen prodajati svoje blago na kredit in da se mu ni treba natančneje informirati o naših trdkah, ki so mu neznane, se raje obrača na dunajske trdke — ki jih pozna bolje in ki so v stanu nuditi kritje velikih bank — in jim pošilja svoje blago. Te ga potem prodajajo našim uvoznikarjem s precejšnjim zasluzkom.

V principu nimamo pravice za nastop proti tej posredovalni vlogi Dunaja, kajti ne sme se očitati tujemu kapitalistu ali uvoznikarju, če išče zase sigurnost, oziroma udobnost.

Vendar si pa moramo ogledati posledice tega postopanja za nas same. Prva nepravilica za nas je provizija, ki jo je treba plačevati posredovalcu in ki v današnjih okolnostih ni brezpomembna. Če plača dunajska banka svojemu upniku 6 ali 8% obresti, jih naračuna s svoje strani 10 do 14% in si torej rezervira za svojega dolžnika 4. do 6% kot plačilo za svoje posredovanje. Naravno je provizija pri trgovini umerjena na isti način.

Mi smo torej v precejšnji škodi, enako pa tudi tuji kapitalist, kajti če bi plasiral svoj denar naravnost pri nas, ne bi dobival samo 6 do 8%, temveč 10 do 12% obresti.

Škodo od posredovalne vloge Dunaja imamo mi in tujci, dobiček pa edino dunajske banke in veletržci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1924.

»Slovenec« o ujedinjenju L. 1920. in danes.

Dne 1. decembra 1920. je »Slovenec« proslavil praznik narodnega in državnega ujedinjenja tako-le:

»Danes sta potekli dve leti, kar se je izvršil najvažnejši čin, dogodek v zgodovini Jugoslovancev. Dan 1. decembra 1918 je naravnal tok vsega našega življenja v novo smer, ta dan je otvoril vrata v novo dobo. Osnovale se je država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Slučaj je hotel, da slavimo drugo obletnico svojega ujedinjenja v trenutku, ko so se izvršile volitve v ustavodajno skupščino. Rezultat teh volitev na prvi pogled opravičuje bojazen, da se bo konsolidacija političnih razmer v prid naši mladi državi zavlekla, ker so dobili radikalni elementi v njej veliko premoč. »Slovenec« misli na komuniste in Radičevce. Kdor pa globlje premotri stvar, uvidi, da je uspeh strni, ki ogrožajo okrepitev države, samo prehodnega pomena. Ujedinjenje Slovencev, Srbov in Hrvatov je diktirala naša življenjska potreba, naša država je produkt nujnega zgodovinskega razvoja, je nespremenljivo delstvo, h kateremu so nas vedle naše naravne, kulturne in gospodarske težnje. Začasn uspeh separatistov na eni in socialnih utopistov na drugi strani ni znak, da državna misel nima tal v ljudskih masah... Tako se bo tudi vzgojila in vtrdila državna misel, premagal vsak separatizem in onemogočila demagogija na eni ter reakcija na drugi strani. »Slovenec« zopet misli na reakcijski separatizem in demagogični komunistični.

Tako je pisal »Slovenec« v imenu SLS ob drugi obletnici narodnega ujedinjenja! Takrat še ni zanimali ujedinjenja, takrat še ni oznanjal teorije o treh narodih, marveč je pisal proti separatistom in demagogom in imenoval komuniste — socialne utopiste. Obsojal je takrat z vso ogorčenostjo separatiste in komuniste. To pa ga ni motilo, da bi se jim par mesecev kasneje ne pridružil sam s svojo stranko in ne prevzel njihovih demagogičnih gesel! Po drugi obletnici, ko je pel hosano narodnemu in državnemu ujedinjenju, je »Slovenec« pozabil na svoje trezne misli o državi, o povzdigi gospodarstva, o dviganju bogatih zakonov Jugoslavije, o čemur je v gori citiran članek razpravljal s tako prepričevalnostjo, pljunil na vso svojo prošlost ter s polno paro zajadral v separatistične in komunistične vode.

In danes po šestih letih našega ujedinjenja nima »Slovenec«, glasilo klerikalne stranke, katere poslanci so svojemu klubu v narodni skupščini dali ime »Jugoslovanski«, v svojih predahih toliko prostora, da bi posvetili eno vrstico ujedinjenju, torej dogodku, ki je vsekakor najpomembnejši v vsi naši zgodovini! V svoji besni mržnji do vsega, kar je v zvezi z našo osvoboditvijo izpod nemško-avstrijskega jarma in z našim ujedinjenjem, se je spozabil celo tako daleč, da je vrgel v koš službene razglase o proslavi narodnega praznika, med temi seveda tudi poziv, naj prebivalstvo okraši svoje hiše in stanovanja z državnimi in narodnimi zastavami!

Pa pravijo ti ljudje, da niso avstrijski! A vendar vsaka kretanja na njih in vsaka beseda naravnost kriči po tistih časih, ko je imel Slovenec samo eno edino dolžnost in pravico, da se je v pasji ponižnosti valjal v prahu.

Uveljavljanje državne avtoritete. Uradno razglajajo: »Temeljem § 92. občinskega reda je bil odstavljen in razrešen županski dolžnostni sedanji župan občine Ježica pri Ljubljani. Uradno se je namreč ugotovilo, da navedeni ni hotel izdati nekim zahtevnikom potrdila o šestmesečnem bivanju v občini, ki so jih le-ti v smislu čl. 11. zakona o volilnih imenikih zahtevali radi popravka volilnih imenikov za volitev narodnih poslancev. Župan občine Ježica je izdalo zahtevanih potrdil odklonil z motivacijo, da zahtevnikov nimajo vpisanih v svojih uradnih knjigah, v katerih ima zabeležene osebe, ki stanujejo v občini. Župan je bil nato po odposlancu okrajnega glavarstva podnečen, da je v smislu čl. 11. navedenega zakona vsekakor dolžan, da ne glede na to, če tudi niso morda reklamanti vpisani v dotičnih uradnih knjigah, vendar uradno ugotovi, ako le niso morda zahteve reklamantov upravičene. Vključ temu poduku s strani odposlanca okrajnega glavarstva je navedeni župan vztrajal na svojem stališču in ni uvelodel nobenih drugih uradnih poizvedb. Okrajno glavarstvo je nato uradno ugotovilo, da so bile zahteve reklamantov upravičene in je reklamantom izdalo zaprosena potrdila, ker bi sicer ti prišli brez zakonitega razloga ob svojo volilno pravico. Ker je župan na Ježici s tem postopanjem, radi katerega bi volilci skoro prišli ob njihovo volilno pravico, zelo kršil svojo uradno dolžnost, se ga je na podla-

gi § 92. obč. reda odstavilo in razrešilo županski dolžnostni. — Pozdravljamo ta energičen korak, ker je bil že skrajni čas, da pokaže vlada gotovino, od klerikalcev nahujskanim občinskim organom, da je še nad njimi državna oblast.

Kakšne posle bi naj upravljal šolski nadzorniki, ki jih je postavil dr. Korošec, nam priča dva uradna dopisa, ki jih priobčuje »Učiteljski tovariš«. Prvi nosi št. 17.357 in ga je poslal 7. okt. šef prosvetnega oddelka za Slovenijo V a d n j a l zaupno velikemu županu mariborske oblasti. Dopis se glasi: »Ker sem doznal, da se na zborovanju učiteljskih društev neupravičeno in grozljivo hula proti Davidovičevi vladi, prosim g. velikega župana, da odpošlje na ta zborovanja svojega zastopnika.« Na ta dopis je izdal bivši veliki župan mariborske oblasti dr. Vodopivec dne 15. oktobra št. 2756 tale ukaz: »Vsem sreskim poglavarjem v vednost z naročilom, da odrede na zborovanja zgoraj omenjenih društev sreskega šolskega nadzornika, ki naj vam o poteku zborovanja pisмено poroča.« Učiteljska društva so, kakor vse druge organizacije, ki jih dovoljuje društveni zakon. Šolska oblastva nimajo nobene pravice, da se vtičajo v njih poslovanje; predvsem nimajo šolski nadzorniki pri teh društvih kot vladni organi ničesar opraviti. Ako torej pošilja šolska oblast nadzornike k zborovanjem teh društev, se jih hoče posluževati zgolj kot špijонов. Torej je bivša Davidovič-Koroščeva vlada izrabljala šolske nadzornike v špijonske svrhe, kar je treba posebno poudariti.

Za sporazum med hišnimi posestniki in najemniki. Kakor znano, potече sedanji stanovaniški zakon koncem decembra t. l. in ker je razpuščen Narodna skupščina, ki bi edina bila mogla v kaki obliki stanovaniški zakon podaljšati, dobe v prihodnjem letu hišni posestniki prostost glede razpolaganja s stanovanji. Ker bi znalo to dovesti na obeh straneh do nečetih sporov, se je sprožila misel, doseči po pametnem preudarku med hišnimi posestniki in najemniki sporazum, ki naj bi trajal vsaj eno leto in bi odpadel povod, da bi bilo treba izdati še kak nadaljni stanovaniški zakon. Da se doseže ta prepotrebni sporazum, sklicuje veliki župan v Ljubljani doslovno z velikim županom v Mariboru za dan 6. decembra dopoldne na vladni anketi interesiranih organizacij. Če pridejo na tem posvetovanju poklicani zastopniki s primerno zmernimi zahtevami in ponudbami in če se pokaže uvidenost na strani hišnih posestnikov kakor na strani najemnikov, je gotovo, da pride do popolnega sporazuma, ki bo potem obojestransko obvezen in ki bo imel gotovo najboljše posledice za obe vrsti interesirancev.

Osebnost s pošte. Premešeni so: iz Kozice v Celje pošta uradnika Angelina Koka; iz Bosanskega Petrovca v Zagorje ob Savi poštini uradnik Julij Helmič, iz Bosanskega Petrovca v Maribor uradnik Viktor Za gor ski; od Sv. Lenarta pri Slov. Goricah v Bosanski Petrovac poštini uradnik Franjo Šurman.

Iz državne službe. Imenovan je za ekonomskega uradnika v Zrkavcih, mariborska oblast Janko Šumenjak; za okrajnega komisarja za agrarne operacije v Ljubljani je imenovan tajnik upravnega sodišča v Celju Ivan Pokorn.

Omejitev točenja alkoholnih pijač. Naredba ministra za notranje posle glede omejitve točenja alkoholnih pijač, ki je izšla leta 1919 v 170 kosu »Uradnega lista«, je še sedaj v polni veljavi. Ker se mora izboljšati navedba v vseh lokalih, kjer se toči in prodaja alkoholne pijače in ker je omenjeni kos »Uradnega lista« že popolnoma pošel, je dala uprava »Uradnega lista« ponatisniti naredbo v obliki lepaka. Lepak se bo dobival izza dne 4. decembra, dokler zaloga ne poide, po 2 dinarja. Na to se opozarjajo vsi gostilničarji in točilci alkoholnih pijač.

Izmenjava 3 Kč bankovcev L. emisije. Glasom naznanila Bančnega urada ministrstva financ CSR v Pragi konča rok za izmenjavo 3 Kč bankovcev L. emisije (rdečih) z datumom 13. aprila 1919. dne 31. decembra 1924. Do te dobe izmenjujejo omenjene bankovce centrala in vse filijale bančnega ministrstva financ v Pragi. Po poteku tega roka se omenjeni bankovci ne bodo več menjavali.

II. književna tombola Jugoslovanske Matice. Tombolske karte za to tombolo, koje Zrehanje se bo vršilo tekom decembra, so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice in v naslednjih ljubljanskih knjigarnah: Matična knjigarna, Zvezna knjigarna, Tiskovna zadruga, Novi založbi in Učiteljski knjigarni; v Mariboru Vilko Welzel in v Celju Oričar in Leskovšek.

Darila. Za mestne uboge so darovali mesto venca na krsto g. Luckmanna najemniki v njegovih hišah, Erjevčeva cesta 4 ter g. Kocijančič in dr. zaloga šolskih knjig Din 520. — Za božične revnih otrok so darovali mestnemu magistratu: Tvrda Oričar in Mejač blago za šest obelk, za Oršek trgovčeva soproga, Kolodvorska ulica, več obelk in perila, knjigarna Schwentner razne pisalne potrebščine. — Vsed darovalcem iskrena zahvala, posebno pa še vse ostale, ki se še niso spomnili revnih otrok, da vsaj

z majhnimi zneski prispevajo za božičnico. Število ubogih in potrebnih otrok znaša okoli 1800, ki so vsi potrebni bodisi večje, bodisi manjše podpore. Vsako darilce je dobrodošlo.

Beraška nadlega na vlakih. Po vojni se je razpasla grda navada, da se potrebnih in nepotrebnih beračev vozijo z vlakom z edinim namenom, da med vožnjo beračijo od osebe do osebe. Komaj se začne vlak pomikati s postaje, že odpirajo oddelek za oddelkom ter do prihodnjih postaj oberejo ves vlak. Potem izstopijo in počakajo v bližnji gostilni na prihodnji vlak, da se delo nadaljuje. Največ teh beračev se izdaja za vojne invalide, da zbuja več sočutja. Prav je, da imamo usmiljenje za vojniimi invalidi, toda prva naloga je države, da skrbijo za nje. Tudi v Avstriji imajo berače in vojne invalide, vendar se skrbijo za nje tako, da ne nadlegujejo na ta način potujočega občinstva. Tuji dobe najslabši utis o naših socialnih razmerah.

Božična darila za Podmladek društva Rdečega križa. Lani je poslala ameriška deca našim šolam, ki so pri Podmladku društva Rdečega križa, razna božična darila, kakor dečje igrače, ročna dela, knjige, slike, pisma. Naši otroci so se za prejeta darila zahvalili v pisnih, nekatere šole pa so poslale tudi svoja darila. Posebno so občudovali pri glavnem odboru v Beogradu mape, ki so jih zelo okusno izdelale dečliške šole. Kakor čujemo, dobimo tudi letos od ameriške dece božičnih daril.

Vsem podeželskim odrom. Vredno naznaniam na razna vprašanja, da se dobi moja štiridejanska igra »Nebogljenci« na pisalni stroj prepisana in broširana po 30 Din izvod pri meni v Mariboru. Ob železnici št. 6/II, kjer se dobe tudi vsa druga natančna pojasnila glede upravitelje itd. — V Mariboru, dne 29. nov. 1924. — Jos. Kostanjevec.

A la Boccaccio! Malo selo Grebčevica pri Šibeniku je imelo te dni svojo senzacijo, ki spominja na znano pripovedko Boccaccia, v kateri navaja, da sta dva zakonca meniala svojih ženi in nato v miru in slogi dalje živela. Soljaka Jakov Belatinski in Mate Mrdša sta imela vsak mlado in prijetno ženo, zali bila sta se oba v boljso polovico svojega drugega. Končno sta se zedinila, da meniala ženi. O tem sta bili obveščeni tudi oboje bližnji polovici, kateri je predlagali naravnost navditi ter se je zakonska zaveza izvršila v najlepšem miru. Oba novoporočena parčka sta leno živela v miru in slogi. Ne nadomda pa je bilo temu idilnemu življenju konec. Oblasti so se vmešale v zadevo, začela se je pridita o morali, pravosti itd., vendar so se ti štirje borili z nečim in rokami proti temu, da bi se morali vrnili k svojim ležimim možem, odnosno ženam. Začelo je policija vso četovorico vstakniti v zapor. Kaj bo potem, se ne ve, ni pa gotovo, če jih bo morda oblast razpustila.

Težki izrezi v Karlovcu. Po poročilu iz Karlovcu so bili v soboto 29. nov. poneti težki izrezi. Prišlo je do resnih sporov med »Orjuna« in »Hanaovci«. Hrvatski separatisti so demotirali pohitvo Velike kavarne. Nekaj v službi se nahajajoča oficirja, ki je skušal napraviti red in mir, so hanaovci ranili. Več oseb je bilo ranjenih. Policija s pomočjo vojske je končno razgnala hanaovce. Več oseb je bilo aretiranih.

Colombo Ceylon Tea

127 T Marque speciale

Iz Ljubljane.

Za ravnatelja na srednji tehnični šoli v Ljubljani je imenovan bivši narodni poslanec g. profesor Josip Reiser.

Mestna občina in priprava. Prejeli smo in priobčujemo: V Slov. Narodu od 25. novembra t. št. 271. je izšel pod naslovom »Mestna občina in priprava« dopis, naj bi mestna občina opustila deloma mestno pripravo in oddala vožnje privatnim prevoznikom, kar bi bilo ceneje itd. Ker se je ta dopis napačno razumel, kakor je razvidno iz notice v »Slovencu« od 26. novembra t. št. 271. pod »Komunalna politika«, pojasnjuje podpisana »Zadruga prevoznikov« v Ljubljani celo zadevo takole: Na občnem zboru »Zadruga« je bilo 27. maja 1924 soglasno sklenjeno, naj se napravi vloga na mestni magistrat, da bi za mestne vožnje zaposlil zasebne prevoznike, ki se morajo boriti z gospodarskimi težavami, in v to svrhu prodal polovico mestne vprege, ker je zasebna vožnja gotovo cenejša nego vožnja v lastni reži. Z ozirom na ta sklep je »Zadruga« vložila prošnjo v navedenem smislu na mestni magistrat, ki pa je ostala nerešena. Zato je podpisana »Zadruga« prono dne 18. novembra t. l. ponovila in jo z deputacijo pri mestnih gerentih tudi ustmeno podprla. Da bo javnost videla, v kako slabih razmerah so sedaj prevozniki, naj povemo samo to, da čaka že na vse zgodaj jutraj (nekateri že od 4 ure naprej) kakih 30 voznikov na kolodvoru, da bi dobili od strank kako vožnjo. Največkrat pa čaka večina zaman. Nekateri člani naše zadruge si hodijo z vožnjami služiti kruh celo v novo-meški in lititski okraj. Zato prosimo vse in vsakogar, ki mu je kaj do stanovskih koristi prevoznikov, naj zadeve ne spravlja v javnost, dokler naša vloga na magistratu glede mestnih vožni ne bo rešena. — Zadruga prevoznikov v Ljubljani. Za načelstvo: Fran Kušar, načelnik. — (Opomba uredništva): Iz navedenega je razvidno, da je zadevo mestnih vožni ozir. redukcije mestne vprege sprožila »Zadruga prevoznikov« in sicer že takrat, ko je bil še g. dr. Perič župan, ni pa dal za to šele sedaj inicijative kdo izmed današnjih gerentov.

Vrsta letošnjih poroknih razprav. — Dne 4. decembra: Miha Lukman in Stan-ko Trifković; golufija in poneverba; dne 5. decembra: Stefan Skrt; tatvina. Milan Mullay tatvina in golufija; dne 6. decembra: Fr. Zupan; težka telesna poškodba, Marija Blatnik; umor lastnega otroka; dne 9. decembra: Iv. Vukar, Al-

Gradišek, Ladislav Zibert; tatvine; dne 10. decembra: Josip Majer; golufija; dne 12. decembra: Simon Naglič; umor svoje žene.

Proslava ujedinjenja pri Lazaristih. Pišejo nam: Včeraj dopoldne je cerkvenik pri Lazaristih razodel papeško zastavo na samostanskem delu stavbe. Gospodom se je zdelo to prenizko. Zato so popoldne nagnali cerkvenika, da je papežovo dolgo zastavo obesil vrh stolpa, da je papež dominiral nad državo, ki je imela skromno zastavo globoko pod papeško. I seveda — sv. oče papež je prvi, potem dolgo, dolgo nič in potem šele naša država. Pod Avstrijo je bilo to seveda drugače. Tam so bila »apostolska« veličanstva!

Spomnite se nas! Zopet trka na vrata sv. Miklavž, kateri prinaša darove malim in odraslim; tudi mi najbnežnejši med bednimi prosimo tem potom vsa plemenita srca, da se nas ob tej priliki spomnijo s svojimi darovi. Vsakemu pl. darovalcu bomo iz dna srca hvaležni za vsak najmanjši dar. Milodari za nas se sprejemajo v pisarni Podgorne družstva slepih v Ljubljani; Wolfova ulica 12.

Začetek porotnega zasedanja v Ljubljani, ki je bil določen za včeraj dne 2. tm. se je preložil na danes dne 3. tm. ker niso mogle priti priče iz Železnikov vsled pokvarjenega avtomobila.

O pohorografski katastrofi. Predavatelj o tej katastrofi g. inž. Iv. Strizaj nam piše: V Vašem cenjenem listu je konec moga predavanja o »Pohorografski katastrofi« klasel se »da take katastrofe ni pričakovati še 1000 let« netočno podan, kar se lahko napačno tolmači. Moja misel je bila, da v teh krajih, sodeč po vseh znakih, ki sem jih pri predavanju navedel, take katastrofe ne le tristo let, ampak in vsaj na južnem pobočju Stože in Grmade mogoče tudi nad 1000 let ni bilo, upajmo zato, da jo tudi v bodočnosti ne bo tako dolgo.

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. V času od 23. do 29. novembra je umrlo v Ljubljani 19 oseb, 6 moških in 13 žensk (tulec 5) Smrti vzroki: jetika 2, pljučnica 1, davica 1, srčna hiba 1, drugi naravni smrti vzroki 13, samomor 1. Med tem časom se je rodilo 24 otrok, 9 dečkov in 15 deklic. Naznanele nalezljive bolezni: davica 3, škrlatinka 1, dušiljvi kašelj 2.

Radioconcert. Brezčilni telefon, ta največja iznajdba moderne tehnike zanima danes tudi široko publiko. Doslej pri nas velika večina ljudstva še ni imela prilike se preizkušati na lastna ušesa o velikih uspehih, ki so bili doseženi na tem polju. Zato vlada veliko zanimanje za prvi radioconcert, ki se priredi v sredo ob četrtn na 9. v veliki dvorani hotela »Union« v prid Jugoslovanske Matice in božičnice revnim otrokom. Pred koncertom bo predavanje, ki bo poslušalcem pojasnilo tudi teoretske temelje te presentilije iznajdbe. Ker je zanimanje za to prireditev izredno veliko, opozarjamo občinstvo, da si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Kinematografsko predavanje danes torek ob 8. zvečer na šentjakobski šoli. Infekcije s prahom in o pomenu muhe kot prenašalca bolezni. Predava ga dr. Šimenčeva. Vstop prost. Prispevki za kritje stroškov dobrodošli. — Splošno žensko društvo.

Društvo nalemlnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 3. dec. 1924 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. — Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12. pribrljeno, dešno.

Na IV. rednem občnem zboru Akademскеga kluba Geodetov, dne 22. tm. je bil izvoljen sledeči odbor: Častni predsednik ing. Novak Leo predsed. Klepec Josip, podpredsed. Mencinger Avgust, tajnik I. Beltram Vlado, tajnik II. Trampus Joško, blazajnik Zbontar Mihael, odkornik I. Aksavac Igor, odkornik II. Zadnek Milan, revizorja Hladnik Anton, Dorčić Branko.

Jugoslovansko veteransko združenje — sekcija Ljubljana ima prihodnjo soboto dne 6. dec. 1924 ob 7. uri zvečer svoj letni občni zbor v hotelu Štrukelj v Ljubljani.

Splošnega ženskega društva seja se vrši v sredo 3. tm. ob 8. pop. Odbor vabi tudi vse članice društva, da se v čim večjem številu udeležijo te seja. 505/n

Tatvina kolesa. Trgovcu Lovrencu Kvedru je bilo 1. tm. ukradeno kolo znamke »Puch« v vrednosti 2000 Din.

K žilozu je treba tudi penke« tako si je brezdvomno mislil čevljarček Avgust M., ki stanuje tam za vodo. Avgust je namreč v gostilni pri Kafježu večerjal filozofebulo in v nos mu je udaril prijetene vonj prihajajoč iz kuhinje. Zato je odšel odločnih korakov v kuhinjo, si tam izbral lep kos pečenke in hotel meni nič, tebi nič, oditi. Ustavila ga je domača natakarka, ki ni bila zadovoljna z njegovo kupčijo ter ga je vrasala: kako in odkod ter kam? Avgust se je ujezil, zamahnil je srdito z roko in udaril »sviljivo« nakarico po glavi... Za ta junaki čin je dobil vabilo na policijo.

Tatvina. Delavcu Nikoli Jakliču je bil iz gostilne Vrtačnik na Viču ukraden nahrbtnik z različnim perilom v vrednosti 1200 Din.

Napad na cestil. Delavec Koloman Sobčan je včeraj na Gosposvetski cesti s kamnom dvakrat brez povoda udaril nekoga poklicnega gasilca po glavi. Sobčan je bil aretiran.

Policijske ovadbe. Včeraj so prispele na policijo sledeče ovadbe: radi tatvine 3, pijanosti 5, kaljenja nočnega mira 1, prestopa cestno-polic. reda 5, godbe brez dovoljenja 1, prekoračenja polic. ure 2, zateklega psa 1, radi krčenja delavskega počitka na državni praznik 11.

Najmodernejše kroje po meri in modelih razpoložila in izdeluje od ministrstva za trgovino in obrt koncesijonirana krojna šola, Ljubljana, Židovska ulica. — Za učenje izven tečaja vedno posebni pouki! — Daje pojasnila krojačem in šiviljam ustmeno in pisмено o strokovnih vprašanjih krojstva. 504/n

Ogled tovarne pletenin in tkanin Josip Kunc & Komp., Ljubljana. Sv. Petra nasip (stara cukrarna) priredi Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani na praznik dne 8. decembra 1924 dopoldne, Zbirališče ob 9. uri dopoldne pri Senčarskem mostu (Ambrožev trg). Člani in prijatelji društva se vabijo, da prijavijo svojo udeležbo društveni pisarni Gradišče 17/1. najkasneje do petka dne 5. dec. 1924 opoldne. 507/n

Išče te sreča, um ti je dan, samo pridi v soboto, 6. tm. na Miklavžev večer v veliko dvorano Kazine. Koncert je prvovrsten, srečolov bogat in raznovrsten sreče samo po 2 Din. Vstopnina 10 Din. Vabljeni so vsi, ki se dobre volje. Posebnih vabil se ni razpoložilo. 506/n

Obrtna zadruga lesnih strok v Št. Vidu pri Ljubljani razglaja, da bodo valetniške oziroma pomočniške preiskušnje za zadrugo pripadnike prve dni meseca prosinca 1925. Reflektanti naj vložijo pri zadrugnem načelniku nekolikove prošnje, katerim je priložil dokaz o redovito prestani učni dobi, krstni list in eventualno šolsko izpričevalo, najkasneje do 21. t. m. Dan preiskušnje se vsakemu posumniku nanašni pisмено. Berlič Rok, zadrugni načelnik. 503/n

Cene so padle!! v modni trgovini I. Kette, Ljubljana, Aleksandrova cesta. — Oglejte in prepričajte se o cen v izložbi in na razstavi v trgovini! — Izvanredna ponudba za Božič! — Ne zamudite prilike! Ščitite vsi žep!!! 491/n

Tvrda J. MAČEK, Aleksandrova cesta 12, prodaja vsa oblačila za gospode in otroke do božičnih praznikov po znatno znižanih cenah. 460/n

Iz Celja.

—c Praznovanje državnega praznika v Celju. Že na predvečer 1. decembra si je mesto nadelo zastave. V mestnem gledališču se je vršila na predvečer akademija, katero je priredilo Celjsko Sokolsko društvo. Prireditelj je bila po programu in izvajalnih lepa in tudi precej dobro obiskana. Na praznik ob 9. se je služila zahvalna služba božja v župni cerkvi sv. Danila, kateri so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti, vojaštvo ter mnogo občinstva. Po službi božji je bil defile vojaštva pred mestnim magistratom. Ob 10. je bila v vojašnici pravoslavna služba božja, v evangelijski cerkvi pa evangelijska. Na srezkem poglavarstvu je vladni svetnik dr. Zuzek sprejemal čestitke. Ob 10. je bila v Sokolski telovadnici zakletva v letošnjem letu na novo pristopivših članov in članic. Pred prisego je predsednik kulturnega oddelka br. dr. Stempihar v kratkem nagovoru razložil pomen 1. decembra za jugoslovansko Sokolstvo. Šole so proslavile dan z nagovori v šolah in šolskimi masami. Orjuna je zvečer v gornjih prostorih Nar. doma priredila dobro uspelo akademijo. Trgovine so bile zaprte, delo v obrtnih je počivalo.

—c Škrlatica še vedno ni ponehala v našem mestu. Na meščanski šoli se je pojavil zopet en slučaj. Za škrlatico je zbolel učenec I. a razreda, 12-letni Šušelj, sin mestnega stražnika g. Šušla, in umrl. Pokopali so ga na mestnem pokopališču. Pouk na meščanski šoli je za nekaj dni vsled tega ukinjen.

—c Otrok ponesrečil. Pri Plevčakovi vili v Gaberju ob takozvani novi cesti je padel v soboto 29. nov. dopoldne 2-letni sinček delavca Rotterja v mimo hiše tekoči potok. Dasi v njem ni skoro nič vode, se je deček vendar v hlato in luži zadušil. Komisija je odredila, da se je truplo spravilo v mrtvašnico okoliškega pokopališča.

—c Smrtina nesreča. V trgovini z železnino Rakusch je padel v soboto 20. novembra z lestve 20-letni kontorist Bogomir Štrul tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer je kmalu nato umrl. Ponesrečen je sin poduzetnika fin. kontrole v p. g. Štrulca. Prizadeti rodbini naše sožalje.

—c Tatvina. Dne 28. novembra je bilo ukradeno damsko kolo znamke Torpedo, črno pleskano, številka 287.543, vredno 2000 dinarjev, iz predsobe gostilne Gomevnik pri Ormožu. Kdor izsledi tatu, dobi 1000 D nagrade in naj prijavi orožniški postaji Ormož.

Iz Maribora.

—m Tatvinska služkinja. Te dni je prijavil trgovec Viktor Kramaršič iz Preloza, da mu je njegova služkinja Marija Nedeljković odnesla različne predmete v vrednosti 35.000 dinarjev. Policija je drzno tatovo takoj zasledovala in je bila Nedeljković včeraj prijeta na domu svojih starišev. Pripravljala se je baš na odhod v Beograd.

—m Prijeta tlitopanca saharina. Dne 24. tm. sta bila na Meljski cesti ustavljena dva Hrvata, ki sta prihajala v smeri od Kamnice. Stražnik je oba privedel na stražnico. Tuja sta imela v kovčkih celih 14 kg najfinejšega saharina, ki jima je bil zaplenjen. Tlitolpanca, ki sta rodom iz »mrovnice« republike ter se pišeta Landa in Riedl, sta bila izročena carinskemu sodišču.

—m Umiranje železniške proge Spielfeld-Lutomer. Odkar je otvorjena nova zveza Ormož-Lutomer rapidno pada promet preko Spielfelda. Drugi dan po otvoritvi omenjene proge se je pripeljal v večernim vlakom preko Spielfelda le pet potnikov v št. III. Sedaj, ko se vrši nakupovanje novega vina v radgonskem in lutomerskem okraju je še nekaj prometa iz Avstrije pozeje pa se tudi Avstriji ne bo več izplačevalo državati promet za svojo Razgono. Nemški Radgonci se bližajo slabi časi, ko bo prebivalstvo preklinalo nemškonalionalna odraslenike, kakor so bili dr. Kamniker I. dr. Tudi naše Premkurje bo vsled nove železniške zveze opustilo vse gospodarske stike z avstrijsko Razgono.

Gospodarstvo.

Stanje Narodne banke dne 22. novembra 1924.

Aktiva:		razlika napram 15. nov.	
Kovinska podlaga	72,3		
v kovanem zlatu	17,4		
v kovanem srebru	4,4		
v tujih in raznih valutah	383,5		
Skupaj	477,7	+ 0,9	
Posojila	1.528,3	+ 7,4	
račun za odkup kronskih novčanic	1.208,2		
račun začasne izmenjave	389,9		
državni dolgovi	2.966,3		
Skupaj	2.966,3		
Vrednost državnih domen založenih za izdajanje novčanic	2.138,3		
saldo raznih računov	551,0	- 31,0	
Skupaj	9.260,1		
Pasiva:			
Od glavnice izplačano	25,3		
rezervni fond	3,9		
novčanice v obtoku	5.926,9	- 63,3	
državni račun začasne izmenjave	389,9		
državne terjatve po raznih računih	105,2	+ 38,0	
razne obveznosti	605,0		
Skupaj	605,0	+ 29,8	
državne terjatve za založene domene	2.138,3		
založila za kupovanje zlata	63,1		
za glavnico in fonde			
Skupaj	9.260,1		

Obrestna mera na eskonto za vse banke ne dolžnike brez razlike 6 % letno; obrestna mera za posojila na zastave 8 %.

Stanje državne hipotekarne banke dne 31. oktobra 1924.

Aktiva:			
Blagajna	1.186.313,46 Din		
Ziro-račun pri Narodni banki	38.469.698,45		
Posojila na nepremičnine	508.284.712,23		
Posojila na doklade in dohodke	135.112.148,10		
Posojila na zgradbe	76.153.000,—		
Tekoči aktivni računi	206.884.133,91		
Domache menice	21.976.187,60		
Nepremično bančno imetje	4.319.844,49		
Vrednost rezervnega fonda	1.284.610,40		
Vrednost fonda za amortizacijo bančnega poslojja	284.857,40		
Kavcija in razni depoziti	42.572.484,95		
Razne aktive	384.267.722,98		
Skupaj	1.420.795.713,97 Din		
Pasiva:			
Samostojni fond	82.682.918,70 Din		
Fond in kapital javnih ustanov	239.992.867,24		
Privatni kapitali in depoziti	102.148.961,38		
Založnice in obligacije v obtoku	58.754.000,—		
Avans pri francosko-srbski banki v Parizu l. 1913	5.000.000,—		
Avans pri švicarski bančni zvezi v Bazlu od l. 1923			
Svic. frankov 5.000.000	83.833.333,35		
Posojila pri švicarski bančni zvezi od l. 1924 švicarskih frankov 15.000.000	208.333.333,33		
Tekoči pasivni računi	156.020.400,38		
Rezervni fond	6.751.905,36		
Fond za amortizacijo bančnega poslojja	316.262,45		
Vložniki kavcij in depozitov	42.572.484,95		
Razne pasive	414.889.246,83		
Skupaj	1.420.795.713,97 Din		

—g Zaloge petroleja v Italiji. Iz Placenza poročajo, da je v Grazzanu v veliki globini, ki je v zvezi z Killarso in Montecatini, znana zaloga petroleja. V dveh omejenih krajih že dvigajo petrolej iz globine, sedaj se je pričelo delo v Grazzanu.

—g Delavska resolucija. Vršil se je kongres delavskih zbornic, na katerem se je pretresal sedanj gospodarski in politični položaj v državi in so se predločevali in premotrivale delavske razmere v vseh straneh. Sprejeta je bila dolga resolucija, ki pravi, da kapitalistično bogastvo v Jugoslaviji naglo narašča, pri tem pa se hoče delavski razred popolnoma podjarmiti, ker ne znaša zaslužek niti minimala potrebna za življenje. Zahteva se celo odpravo ministrstva socijalne politike. Protizakonito so rudarski delavci izvezli iz splošnega zavarovanja. Hoče se uvesti v rudnikih popolno militariziranje in uničiti 8-urni delovni dan. Kakor rudarji tako so tudi železničarji protizakonito izvezli iz splošnega zavarovanja. Resolucija meni dalje, da so vlade proti sindikalnemu organiziranju delavcev. Kongres je zahteval nemudno organizacijo pomoči za brezposelne preko delovnih borz s pripombo, da treba dati brezposelnim iz državnih sredstev vsaj sto milijonov dinarjev borzam dela, ako ima pomoč brezposelnim biti res nakazana in ne samo občana.

—g Najnoviji broj »bankarstva« za prošnec Izašao je i imade oval aktuelan sadržaj: Ljubomir St. Kosier: Ozbilnost situacije; dr. Hugo Werk: Glose jednom nacrtu o izmenama i dopunama postunka o prinudnoj nagodi van stečaj; dr. Gustav Gregorin: Reasumacija glavnih načela za rešitev valutnih problemov sploh in našega valutnega problema posebe in tehnika Argentinske valutne reforme; dr. Radivoj Walter: Prinudna nagoda izvan stečaja de lege lata i de lege ferenda; ing. Konstantin Čutuković: Novac, kamati i efekti; dr. Vidan o O. Blagojević: Vanstečajno prinudno poravnanje Beogradske Komisiona Banke; dr. Mirko Kus-Nikolaev: Mahatma Gandhi i ekonomski problem Indije; ing. Zivonil Prastalo: Ekonomski rad kod nas; Emil Stefanović: Organizacija naše emigracije; Specijator: Povodom II. Kongresa Trgovackih Komora i Izvoznickih Udruženja; Radakela: Prva godišnjica »Bankarstva«. Prinudna nagoda van stečaja: Banka naredba od 1. septembra 1916. broj 17.500: Trgovacka obrtnička komora Zagreb: Za reviziju naredbe o prinudnoj nagodi. Ovo je poslednja edicija za ovu godinu. Sa 1. slejnjia počinje novo godišće, pretpala stoji 150.— dinara i šalje se Administraciji »Bankarstva« u Zagrebu, Marovska 30.

—g Koliko je zlatega denarja na svetu. Po zanesljivih statističnih podatkih znaša vrednost zlatega denarja na celom svetu okoli 2 milijardi liver sterlingov ali okoli 50 milijard predvojnih francoskih frankov. V Zedinjenih državah se nahaja od te svote okoli 900 milijonov liver sterlingov. Od ostalega zlatega denarja je 12 in pol % na Angleskem, 11 in pol na Francoskem, 6 na Japonskem, 5 na Španskem, na Nemškem in Nizozemskem pa 2 in pol. To se tiče samo denarja v zlatu. Na sploh pa je zlata izkopaneja doslej za vrednost okoli 87 milijard 500 milijonov frankov. Kolčina se vsako leto povečava za 400 milijonov frankov. Samo v angleških rudnikih se dobiva zlata okoli 70 %.

—g Fašistovske zadrage so zborovale v Rimu. Na kongresu se je govorilo mnogo o fašistovski politiki, o patriotizmu, disciplini, uspešnem delu sindikata itd. Glavno besedo je imel posl. Rossini, generalni tajnik fašistovskega zadrage. Mussolini je poslal obsežno pismo, ki naglašja z zadovoljstvom nove kolonske pogodbe po raznih provincih, dostavljajoč, da tako stopa fašizem v direkten stik z ljudstvom. Skrebeč za njegov materialni in moralni blagor. Na kongresu je bilo 3900 delegatov iz vseh delov Italije in 20 z Reke.

—g Slovensko združništvo na Koroskem. Zveza koroskih zadrug v Celovcu obsega 34 hranilnic in posojilnic, 4 živilno-rejske zadrage, eno gospodarsko, eno zavarovalnico in eno zadrugo elektrarno.

—g Povišane cene surovega železa. Iz Berlina javljajo, da je cena luksenburške surovega železa poskočila od 69,5 na 72,5 zlatih mark pri toni.

—g Prodača starega železa in karbidnih kant se bo vršila dne 18. decembra t. pri ravateljstvu državnih železnice v Sarajevu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpoljed.

—g Stalna italijanska trgovska razstava v Sofiji. Italijanska zbornica v Sofiji namerava s pomočjo italijanskega ministrstva

napraviti v glavnem mestu Bolgarije stalno razstavo italijanskih produktov, v prvi vrsti seveda raznovrstnih industrijskih izdelkov. Italija si hoče utrditi trgovino v Bolgariji in od tam vplivati proti vzvodu. Za pot v Jugoslavijo se pripravila večja skupina italijanskih industrijalcev in trgovcev in jo izvrši, kakor hitro se jim bo zdel čas za to primeren.

—g Vpliv izvoza na cene pšenice. Iz Newyorka v nov. Večji izvoz pšenice ob večjih cenah tekom minolih dveh mesecev izvozne sezone dokazuje, kak vreden vpliv ima inozemsko tržišče na denarno zvišanje cen pšenice v Združenih Državah. V smislu nedavnega poročila federalnega departmana za poljedelstvo je bil izvoz pšenice v mesecu septembru za skoraj osem milijonov bušlov večji kot v avgustu in skoraj za devet milijonov bušlov večji kot v septembru prejšnjega leta. Skupni izvoz za dva meseca avgust in september, tega leta je bil za 11 in pol milijona bušlov večji kot v istih mesecih minolega leta. Letos je skup-

ni izvoz v teh mesecih znašal nad 41 milijonov bušlov, dočim se je lani v istih mesecih izvozilo le okoli 29 in pol milijonov bušlov. Glavno tržišče ameriške pšenice v inozemstvu je Velika Britanija, ki je v septembru prejela neposrednim potom 4 milijone 210 tisoč bušlov. Potem pride Italija z dvema in četrt milijona bušlov, dočim so ostale evropske dežele prejale skoraj deset in pol milijona bušlov. V Kanado je bilo meseca septembra odpremljenih približno 7 milijonov in 200 tisoč bušlov in v avgustu nekaj manj od 6.200.000. Skoraj vsa količina pšenice, izvožene v Kanado, je namenjena za druge inozemske dežele. Glavno pristanišče za izvoz pšenice je Chicago, od koder je bil meseca septembra odposlanih 5 milijonov 205 tisoč bušlov. Za njim prihaja Galveston z izvozom 4 in pol milijona, New Orleans z več nego 3 milijoni, Portland, Ore s skoraj 2.400.000, Duluth z dvema milijonomi, Newyork z 1.666.000, Philadelphia z 1.215.000 in Baltimore z 1.288.000 bušlov pšenice.

pa naj še strahim, ako prihajajo sami dobri ljudje in prijatelji. Naslonil je puške v stražnico ter odšel spat.

Rešena uganka.

Profesor je razlagal: Stari Grki so gradili gledališča tako, da so bili le igralci pod sreho, dočim so gledalci sedeli pod milim nebom. — Dajak: »Kaj pa so storiili stari Grki, ako je med predstavo začelo deževati?« — Profesor sname očala, jih počasi zbrise, polagoma zopet natakne in odgovori: »Ako je začelo deževati med predstavo, potem so bili stari Grki mokri.«

Kroglična ležišča

iz prvovrstnega švedskega jekla z jamstvom za avtomobile, ind. stroje, obrt in vsakovrstne stroje vam nudi najceneje 6848

J. Gorec, Palača Ljubljanske Kreditne banke.

Orobiž.

• Nova bolezen. Poročajo o novi epidemiji, ki se razvija na Japonskem in katera je zagrabila že šest tisoč ljudi, 60 % jih je umrlo. Japonski zdravniki pravijo, da obole za to boleznijo največ moški in sicer stari nad 50 let. Toplota se dviga na 40 do 41 stopinj po dveh dneh nastopi nezavest, kateri sledi delirij, v 5—10 dneh je bolnik mrtev. Iščajo vzrokov, pa jih ne najdejo in bakteriološke preiskave so ostale brez uspeha. Ta nova bolezen pa ni v nikakršni zvezi s sličnimi boleznimi, ki so se pojavile v Angliji, v Italiji, Švediji, Severni Ameriki in Afriki.

• Kie je največ zlata. Zlato, ki je najdragocenejša kovina, je dejanski vladar sveta. Gospodarske razmere po vojni so čisto naravno tudi na zlatem trgu povzročile nalichno situacijo kakor na vseh drugih, zakaj zlato je kakor plačilno sredstvo spremljalo vso trgovino in vso politiko — tudi netrgovinsko. Svetovno gospodarsko stanje je kmalu po vojni pokazalo, da so lastniki velike večine vsega zlata na svetu Zedinjene države. In vsled tega se je ameriški dolar kakor zastopnik zlatega bogastva tako silno dvignil, da se je imenoval »Nj. Velikanstvo vladar svetla. Zdal je pokazala obširna študija angleškega narodnega gospodarja R. J. Martina, da je dejansko stanje zlata po nekaterih deželah drugačno kakor se je izprva mislilo. Skupni svetovni sklad zlata v obliki zlatega denarja in zlatih palic cenilo približno na eno milijardo kilogramov. Od tega pripada velika večina na Zedinjene države, ki imajo več kakor 400 milijonov, medtem ko je bilo pred vstopom v njih posesti samo 150 milijonov vsega zlatega premoženja, zlatega državnega zaklada pa je kakih 24 milj. kg. Izmed ostalih držav ima Francoska 110 milj. angleški zlati zaklad je vložon v znesku 75 milj. kg v zanesljivih angleških bankah, medtem ko je ostanek 5 milj. kg shranjen v »nogavičah« posameznikov. Kar se tiče pridobivanja zlata, je znašalo lansko 36,5 milj. kg, od katerega je več kakor polovica iz južnoafriškega Transvala. Središče zlatega trga je ostal klub prelivu bogastva s Francoskega v Zedinjene države še vedno London. Pravo tržišče zlata so Rothschildove londonske banke, v katerih se vsak dan točno ob pol 12. uri določi kurzna vrednost zlata.

• Bell konji za papeža. Večja komisija iz Rima je potovala vse dni po madžarski deželi in obiskala vse velike konjske hleve pri raznih bogataših in plemenitih, o katerih je znano, da gojijo konje plemenitih pasem. Komisija pa je iskala v prvi vrsti bele konje in sicer jih je hotela imeti šest kot sneg belih za papeža, da se pokaže prihodnje leto ob proslavi svetega leta 1925, pred ljudstvom v vozu, v katerega bo vpreženih šest čisto belih konjskih. Po dolgem iskanju se je zatekla komisija h grofu Esterhaszyju in res dobila tam šest konj, kakršne je iskala. Grof Esterhaszy je dobil za konje ogromno svoto, tako veliko, da je močje iz Vatikana nočijo povedati.

• Radiotelet. Angleška radio-družba je priredila od 23. do 30. t. m. mednarodni radiotelet. Specijalni program se je pričel v torek. V četrtek se je udeležila radiopostaja v Bruslju, v petek radioklub na Danskem in v soboto se udeležila radioteletna Pariz in za njim še Pittsburg. Vsaka postaja odpošlje specijalni program z nacionalnim značajem, ki ga sprejme angleška radiodružba in sporoči svojim slušateljem. Število oseb, ki imajo danes na Angleskem sprejemne aparate, znaša že 997.000.

Darujmo za sokolski Tabor!

To in ono.

Sovjetsko novinarstvo.

Te dni je praznovala sovjetska državna ustanova novinarstva »Giz« triletnico svojega delovanja. Novinarstvo je v Rusiji podražljeno. V tekočem letu je znatno napredovalo. Tiraž dnevnega tiska je znašal 1. oktobra 4.088.837, dočim je imela Rusija pred vojno 2.500.000. Sporedno z dnevnim tiskom narašča tudi tedenski, zlasti kmetsk tisk. Listi postajajo središče delavske in kmetske družabnosti. Zato potrebuje aparat, kakršnega carska Rusija ni poznala. Vsi novinarji morajo biti politično strogo zanesljivi in komunistično orijentirani. Izhajajo seveda samo komunistični listi, vsi drugi so najstrožje prepovedani. Sovjetski novinar mora biti obenem dober agitator, ki pozna psihologijo kmetskih in delavskih slojev in ki zna pripraviti mase v smislu komunistične politike.

Ali sovjetski tisk nima takih izvežbanih novinarjev, ker so stari novinarji deloma emigrirali, deloma pa žive raztreseni po Rusiji, ne da bi se vmešavali v politiko. Le neznaten del prejšnjega novinarskega kadra se je pridružil boljševiški revoluciji. V novinarstvu čuti Rusija največje pomanjkanje. In ker si boljševiki niso mogli pomagati drugače, so ustanovili državni inštitut za novinarstvo, v katerem se pripravljajo večinoma mladi komunisti iz delavskih in kmetskih slojev za ta poklic.

Inštitut je bil odprt konec novembra leta 1921. Spočetka je funkcioniral pod imenom moskovski inštitut žurnalistike. Drugo leto je bil reorganiziran v državni inštitut novinarstva, v 3 letno višjo šolo s pripravilnimi tečajji. Letos je absolviralo to šolo prva skupina in sicer 32 novinarjev, ki so bili poslani po deželi kot uredniki in namestniki urednikov ali pa kot uredniški tajniki. Še pred tem je absolviralo moskovski inštitut 30 novinarjev, ki jih je vlada tudi poslala kot urednike na deželo. Delo teh gojencev novinarske visoke šole prinaša sovjetskemu tisku ogromno korist. Letos je bil reorganiziran inštitut v višjo komunistično šolo. V prvi letnik je bilo sprejeto 52 gojencev, od teh 71 % delavcev, 27 % inteligence. Število vseh gojencev znaša sedaj 152, od njih 61 v drugem in 39 v tretjem tečaju. Poučujejo se splošni in specialni predmeti. Važno vlogo igra praktični pouk. Gojenci se pečajo izven šolskih ur tudi z metranjem in drugimi manipulacijami, ki jih opravljajo sicer tiskarski vajenci. Med poučnicami jih pošilja inštitut na deželo, kjer nadomeštujejo urednike za čas njihovega dopusta.

Povodom jubileja je prejelo vodstvo inštituta več brzojavnih pozdravov, tako od centralnega odbora komunistične stranke, od raznih uredništev in celo od japonskega komunističnega tiska. Japonski brzojavni pozdrav se glasi: »Tisk kapitalističnih držav je v rokah kapitalistov in novinarji morajo služiti interesu kapitalistov. Zato je njihovo delovanje naperjeno proti proletariatu. Edino novinarji sovjetske Rusije lahko izpolnijo svojo mislo. V imenu revolucionarnih novinarjev Japonije pozdravljamo državni inštitut novinarstva in mu želimo uspeha.« — Sen-Katajama.

Znana revolucionarka Klara Cetkin je poslala vodstvu inštituta dopis, v katerem pravi: »Tisk ima svoj vpliv na zgodovino in na vzgojo. Da bi pa mogel postati še večja sila, mora znati združiti materialna vrednotna znanosti z estetičnimi vrednotami umetnosti. To pa lahko dosežemo tedaj, če

se intelektualno delo osvobodimo imovinskih vezí, kar je s svoje strani zopet najtesneje zvezano z osvoboditvijo fizičnega dela izpod moralnega jarma. Oktoberska revolucija je široko odprla vrata takemu osvobodjenju. Vaš inštitut je dete te revolucije. On mora pomagati, da se izkoristi in napreduje ona svoboda razvoja in delovanja, ki jo je dala revolucija tisku. Ali to je mogoče samo toliko, kolikor nam znanstveno jasno utemeljena ideologija zgodovinskega materializma omogoči umstveno obvladati ves neskončni svet socialnih pojavov. Vaš inštitut mora dati dobro kvalificirane borce za novo višjo kulturo komunizma, ki bodo pomagali organizirati raztresene sile delovnega ljudstva za odločilni spopad z buržoazijo. To kar ste že dosegli, nam jamči za bodoči uspeh.«

Anekdote.

Dobro ohranjeno.

Ko je bil Björne šele 20 let star, je prišel v družbo starejših mož, ki so viharno debatirali. Proti volji so tudi njega pritegnili v diskuzijo. Ker je Björne zastopal napram staremu gospodu svoje mnenje, se je stari gospod razburil ter zaklical: »Kaj, vi mladeniči, si drznete meni ugovarjati! Jaz sem bil v vaših letih glede takih stvari še praveči toleček!« — »No, potem pa ste se čulovito dobro ohranili!« se je odzval Björne.

Dvorne etikete.

Vojvoda Alba je nekoč nenapovedan vstopil v sobo kralja Filipa II. »Vi zaslužite smrt obglavljenja, sicer ne zato, ker ste opustili vso Nizozemsko z ognjem in mečem, temveč zato, ker ste vstopili pred svojo vladarja nenapovedan!«

Poceni radodarnost.

Tiran Dionizij bi si bil rad pridobil naklonjenost filozofa Platona, zato mu je opetovano ponudil razna darila, ki pa jih je Platon dosledno odklanjal. Na Dionizijevem dvoru je živel tudi cirenejski filozof Aristip, ki je izrekel vsled tega zbadljivo: »Dionizij nastopa pri svoji dobrodelnosti prav premisljeno: tistim, ki bi potrebovali in radi vzeli, da malo, veliko pa daje Platonu, ki ničesar ne vzame.«

Zdravniška nčenost v starih časih.

Takrat, ko so bili vojaški zdravniki še nevezni kirurzi ali padarji, je pozval polkovnik takega zdravnika pred se ter ga nagrajil: »Za zopet je umrlo več vojakov, toda zdi se mi, da vam vzroki smrti niti znani niso!« — Zdravnik: »O, bom že prišel stvari na sled, četudi naj ves polk ljudi vzame!«

Za dobrodelno loterijo.

Odvetnik: »Ljuba žena, svetuj mi, kaj naj dam kot srečko za našo dobrodelno loterijo?« — »Eno tvojih pravi, potem bo vsaj ena enkrat dobljena!« mu svetuje žena.

Dobro mož.

Žena: »Nesrečnež, ali že zopet prihajaš iz gostilne?« — Mož: »Kako na, vedno vendar ne morem v gostilni ostati!«

Čemu »berdokati«.

Stari hrvaški granicarji so rekli namersto na straži stati »berdokati« (ker je bilo treba vsakega došleca ali mimoidočega vprašati wer da = ber do. Ko je granicar novinec stal prvič na straži ter mu je vsak mimoidoči na njegov »ber do« odgovoril: »Dobar čovjek!« je granicar veselo ugotovil: čemu

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“.

Otroci so pustili igranje in gledali Jacka z velikimi, začudenimi očmi. Nato pa so zakrknili in zavreščali in se razbežali proti kočam. Za njimi preplašene matere. Na ta krik in vik se je iz naselbine pojavilo kakih dvajset bojovnikov s sulicami in oklepi, pripravljeni, da otvorijo boj z neznanim sovražnikom.

Ta splošna zmešnjava in poplah je osupnil dečka, da je začuden obstal.

Izraz sreče in zadovoljstva je izgubil z njegovega obraza. Zatrepetal je pred strašnimi in groznimi divjaki, ki so se valili proti njemu in v bojnem razpoloženju vzklikali in grozeče dvigali svoje bojno orožje.

Ajaks ga je klical in opozarjal, da se umakne in zbeži, drugače mu grozi nevarnost, da ga usmrte. Gledal je njih divji zalet, nato pa svarilno vzdignil roko v znamenje, da postojte in opuste od svojih zlih namenov. Skušal jim je razjasniti, da je deček prišel k otrokom v prijateljskem razpoloženju; hotel se je samo malo z njimi polgrati.

Toda divjaki niso razumeli niti besede. Zato je bil tudi njih odgovor tak, kakoršnjega je mo-

gel vsakdo pričakovati, ki je prišel iz džungle in se ves razmršen in divjački približal njih ženam in otrokom. S ploho izstrelkov so prepadli dečka. K sreči ni bil zalet. Nato pa so planili z rokami po njem in ga neusmiljeno tolkli in bili po hrbtu, po glavi, povsod. Lasje so se mu ježili groze in strahu. V njegovih očeh je zalesketal gnev in srd.

V divjakih je vzplamtel bojni strast. To je deček videl. Zamahnil je z rokami okoli sebe, se okrenil in kakor blisk švignil nazaj v džunglo, ves razočaran in preplašen.

Ajaks ga je že čakal na drevesu. Prigovarjal je Jacku, da beg pospešita in izgineta v notranjost džungle; Ajaks je pač poznal razdražene divjake in je bil prepričan, da jima bodo sledili daleč v notranjost. Z njimi v boj pa se ne moreta spuščati, ker sta neoborožena, naga in uboga.

Toda skozi dušo in misel Tarzanovega sina je bušnila nova strast. K tem divjakom, ki so kakor on sam del božjega stvarstva, je prišel z dobrim in blagim srcem, z zaupanjem in odkritosrčnostjo, pa pozdravili so ga z orožjem, kakor vekožite sovražnika. Izkazali so mu nezaupanje in sovražno razpoloženje. Niti njegovih besed niso poslušali, da bi jim pojasnil svojo dobro voljo in srečo, priti z njimi v stik. Gnev in sovražstvo je razdijalo njih srca. — Ko ga je Ajaks silil, da ne odlašati in se ne obotavljati, ni poslušal njegovih

besed. Namenoma je zadrževal svoj korak in zastajal. Hotel se je z divjaki zaplesti v boj. Toda razum, ta mu je prepričevalno veleval, da bi bilo tako početje nevarno in blazno in nepotrebno ter brezkoristno žrtvovanje samega sebe. On neoborožen, samo z rokami in zobmi, oni oboroženi in navajeni bojev. Da, Tarzanov sin se je lahko zanašal na svoje ostre močne zobe! V boju moža z možem ne podleže!

Skakal je z drevesa na drevo, se previdno oziral nazaj in bil pozoren tudi na vse druge nevarnosti, ki bi mu mogle pretiti od obeh strani ali celo od spredaj. Slučaj z levino se ne sme več ponoviti, ako hoče premagati vse nevarnosti, ki ga stalno obdajajo.

Za sabo je slišal vršič in krik divjakov. Kmalu jih je celo uzrl. Oni sami pa ga niso zapazili, ker jim ni moglo priti na um, da bi se ozirali po drevu in tam iskali svojo žrtev.

Deček je bil neprestano nekoliko pred njimi. Preiskali so gozd kake dva kilometra v globino. Ko pa niso ničesar videli in slutili, so se okrenili in vrnili v naselbino. Sedaj je prišla ona ugodna prilika, na katero je deček tako nemirno in nestrpno čakal. Krj mu je vzklopila in udarila po žilah. Hotel se je maščevati nad tem divjim, barbarskim plemenom, ki mu je za ljubezen vračal sovražstvo. Obrnil se je za njimi in jim sledil proti na-

selbini. Tiho in previdno. Ajaksa že ni bilo nikjer videti. V mislih, da mu Jack sledi, je brezskrbno hitel naprej. Ajaks ni imel volje in razpoloženja spuščati se v boj z divjim plemenom, ki se bojuje s puščicami, katere zadajajo smrtonosne rane. — Deček je skakal z drevesa na drevo, vedno tako, da je mogel vračajočim se divjakom prav tesno slediti. Na ozki stezi, ki je peljala v naselbino, je eden postal, drugi pa so se oddaljili. V Jackovem obrazu se je poigraval strah, zloben nasmeh. Z naglico je preskočil celo vrsto dreves, tako, da je obstal skoro neposredno nad glavo ničesar hudega slutečega črnca, katerega je zasledoval, kakor leopard Sheeta zasleduje svoje žrve. Jack je že večkrat imel priliko ga videti.

Sokolstvo.

— Prisega Jugoslovenskega Sokola v Zagrebu. Na svečan način je včeraj ponovilo svojo prisego domovini in kralju nad 2000 jugoslovenskih Sokolov.

— Sokolsko društvo v Šiški priredi dne 5. dec. t. l. v dvorani pri Valjavcu Miklavžev večer združen z igrokazom „Miklavž prihaja“. Prireditelj se vrši dvakrat in sicer ob 17. uri za odrasle in za otroke, ob 20. samo za odrasle. Vstopnina znaša k popoldanskemu nastopu: za posamnika 3 Din za družino do 4 člane 5 Din. Zvečer za vsako osebo 5 Din. Darila se sprejemajo v petek od 14. do 16. ure v Čitalnici. Po odhodu Miklavža prosta zabava. — Odbor. 502/n

Turistika in sport.

— Zagreb, 2. dec. (Izv.) Gradjanski: Sparta 4:1, Concordija: Victorija 1:1, Gradjanski: Osješka Slavija 4:0.

— Beograd, 2. decembra (Izv.) Zagreb: Ska Concordia je v nedeljo in včeraj igrala z beogradskim športnim klubom. Prvi dan so Beogradčani tolkli Zagrebčane z 1:0, drugi dan s 4:2.

— Dunaj, 2. decembra (Izv.) Nogometne tekme: Vienna:Simmering 3:2, Hakoah: Slovan 3:1, Admira:Wacker 4:0, Amateure: Rudofshigel 5:0, Watz:Rapid 2:1.

— Praga, 2. decembra (Izv.) Slavija: Münchener Wacker 4:0.

— Barcelona, 2. decembra. Prvenstvo tekma med Sabadel:Barcelona 3:1. — Jugoslovenski avtomobilski klub, sekcija Ljubljana, ima svoj redni letni občni zbor dne 15. dec. t. l. ob 5. pop. v prostorih restavracije „Slon“ v Ljubljani. — Odbor. 508/n

— V vednost planince! Slov. planinsko društvo naznanja, da je Kriška koč na Krvavcu že sedaj uporabna za poset turistov. Ob sobotah in nedeljah jo bo za silo oskrboval Nace Slatnar od Sv. Ambroža v katerega spremstvu se koča tudi laliko med tednom poseča. Odejo in provijant naj si vsak turist prinese seboj. — Pristopnina je določena za člane SPD na 10 dinarjev za osebo in dan, za nečlane na 30 dinarjev za osebo in dan. Ključ od koče ima spravljen Nace Slatnar pri Sv. Ambrožu. — Čojzova koč na Kokrškem sedlu ima primitivno zimsko sobo, ki ni zaklenjena, ravnotako Frischaufov otm na Okrešlju. — Kocbekova koč na Molčki planini ni zaklenjena in ima tudi drva. Tam se lahko prenoči. Odejo in živež mora vsak seboj prinesiti. Ključ od obeh koč na Golici se dobe pod že objavljenimi pogoji pri lovcu Derniču na Planini, ključ od koče na Kamniškem sedlu pa v Kamniški Bistri. — Osrednji odbor SPD.

Darujmo za sokolski Tabor!

„Ljudozrci“ v Beogradu!

V petek je beogradska policija prijela temnorjava, originalnega Papanca, ki je po dolgi čudni odisejdi prišel v Beograd. Na policijski se z eksotičnim gostom, ki je govoril čudno mešanico, niso mogli dolgo časa sporazumeti, dokler ni končno prišel govoriti v lomljeni angleščini. V angleščini in z gestikuliranjem je Papanec, ki so ga splošno smatrali za Ljudozorca, pripovedoval svojo zgodovino: Piše se Meho Dama Menhi, je iz plemenitega rodu „Kukukume“, kateremu je glavar Dama Mej. Kojen je bil v Avstriji v bližini velikega zaliva Karpentaria. Pleme „Kukukume“ se je pred belokožimi umaknilo v pragoz ter kasneje prignano vsled lakote prodilo, do morja. Nekega dne — Meho je bil takrat še deček, je priplula v zaliv kitajska trgovska ladja, ki je vozila morske polipe. Več kitajskih mornarjev je odšlo na suho, bili pa so od „Kukukume“ napadeni. Po krvavi borbi so Kitajci Kukukume naglani v beg. Meho pa je padel v njihovo ujetništvo. Prepeljan je bil na Kitajsko, kjer pa je bil prodan za sužnja, in sicer kot „Ljudozorec“ lastniku neke evropske menažerije. Tako je prišel Meho v Evropo. Lastnik menažerije ga je vtaknil v kletko in ga vozil okoli. Meho je moral v kletki skakati kakor opica, kazati je moral svoje ogromne zobe in dolge nohte ter jesti surovo telečje meso. Glede daleci so naravno menili, da imajo opraviti z Ljudozrcem in so z grozo gledali to človeško zverino. Končno se je ubogemu Papancu življenje „Ljudozorca“ zazdelo nekoliko pretežno in nekega dne — nahajal se je baš na Dunaju — je pobegnil iz kletke. Čez dan se je skrivaj, povoj na je napadel nekoga pasanta, mu slekel obleko in jo nato sam oblekel. V suknju je našel tudi denar. Po dolgi blodnji po Dunaju je ubogi Meho prišel na dunajski „Ostbahnhof“. Pri blagajni je zahteval vozni listek, ni pa mogel navesti kraja, kamor bi se rad peljal. Ves denar, ki ga je imel pri sebi, je položil k blagajni. Blagajničarka, v ostalem ljubezniva devojka, Papanca ni razumela, kaj hoče, in končno mu je brez obotavljanja dala listek III. razreda za — Beograd...

In tako je prišel Meho v Beograd. Ker pa pleme „Kukukume“ do sedaj v Beogradu še nima svojih šotarih in viganov, bo moral ubogi Papanec Meho zopet s trebuhom za kruhom v širni svet...

Darila.

— Darila. Mesto venca na krsto pokojnega g. Antona Luckmanna so darovali za mestne reveže: Julij Elbert Din 500; Albert Zeschko Din 500; Josip Mayr, leknar, Din 200; Fran Derenda, tovarnar, Din 250. V isti namen so gg. člani pridobniške komisije I. razreda odstopili svoje dnevnice v znesku Din 30.—

OGLAS.

Priopćujemo, da se danom 1. decembra o. g. na pruzi Bos. Novi — Binač obustavlja mješoviti vlakovi broj 1530 i 1531, a mjesto ovih puštaju se u saobraćaj od gornjeg dana mješoviti vakovi broj 1534 i 1535 koji će kretati po slijedećem redu vožnje:

Bos. Novi	pol. 6.58	dol. 10.26
Vidorijski staj.	7.05	10.19
Adrapovci	7.21	10.03
Blatna	7.43	9.41
Otoka	8.03	9.20
	dol. 8.27	pol. 8.55
Bos. Krupa	pol. 8.40	dol. 8.39
Grnuša	9.10	8.12
Ostrožacki Most	9.35	7.48
Binač	dol. 10.03	pol. 7.20

U Zagrebu, dne 27. novembra 1924.
Direkcija.

Umetne razglednice

po znizani ceni (100 kosov od dinarjev 30.— naprej) nudi

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

JOSIP ZUPANČIČ.

Pisalni stroji, potrebščine, mehanična delavstva 3591 (popravljalnica) L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Gostilna

z nekaj posestvom in gospodarskim poslojem, pet minut od rudnika, se prodaja. Polzeve se pri lastnici Franji Drgan v Zagorju ob Savi. 7347

Osrednja vinarska zadruga

za Jugoslavijo P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani v staroznani Juvančičevi kleti Celovška cesta št. 77 (Sp. Šiška) 7301

priporočila svoje prvovrstno vino.

Sprejme tudi provizijskega potnika. Ponudbe je nasloviti na zadrugo, Kongresni trg 2.

Strašno

se pritožuje nad draginjo, kdor se še ni prepiral, kako

poceni

je manufakturno in galanterijsko blago ter nanje pri trdki

DANICA

Witzel & Rajchel Ljubljana, Turjaški trg 1

Pisemski papir priporočila Narodna knjigarna.

Drva trboveljski premog H. Petrič Ljubljana Gosposvetska cesta 8 Telefon 343 737

Odvetnik in kazenski zagovornik v Ljubljani DR. DINKO PUC naznanja, da je preselil svojo pisarno v Dalmatinovo ulico 5. 7358

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe

Stenografino (perfektno) za slovenski in nemški jezik in strojno pismo sprejme tako odtisni pisarna v Ljubljani: event samo za popoldneve. Plača od 1500 dinarjev višje. — Ponudbe pod »1875/7333« na upravo »Slov. Narod«. 7362

Prodaj.

Krojaški šivalni stroj, miza in druge krojaške stvari naprodaj. — Ljubljana, Breg št. 14/III. 7372

Kupim

Halo! Pozor! Plačam najbolje stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopolniti zadošča: pridem na dom! — Marija Golob, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 7352

Prve vrste starine

se kupujejo po najvišjih cenah. — Natančen popis z navedbo cene na: Huebmershofen & Silbernagl, Zagreb, Ilica 131 a. 7370

Kupim vsako množino desk

vseh dimenzij, tramove, bukove testene in plohe, kakor tudi drugi les. — Ponudbe pod »Les« na Anončni in reklamni zasvod »APOLO«, Ljubljana, Stari trg 19/II. 7362

Prodaj.

Krojaški šivalni stroj, miza in druge krojaške stvari naprodaj. — Ljubljana, Breg št. 14/III. 7372

POZOR! POZOR!

Ostanki za perilo so naprodaj po polovinski ali zelo znizani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! — Resljeva cesta št. 30, I. nadst. desno. 7360

Pisalna miza

iz orehovega lesa, nova, se prodaja. — Polzeve se: Šiška, Kmetijska ulica št. 295. 7363

Mlin in žaga

naprodaj radi slabega zdravlja. — V mlinu je šest parov kamnov in stoper. Žaga je na gater, venecijanko in cirkularno. Vse v najboljšem stanju, na vodi Krki; jez naraven. Obrat se lahko izvršuje skozi vse leto, ker voda ne ovira ne v suši in ne v največji povodnji. — Naslov: Ivan Tomšič, Dvor pri Žužemberku, Dolenjsko. 7367

Harmonika,

trivrstna, kromatična, se po zelo ugodni ceni prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«. 7264

Dopisovanje

Znanja želi z boljšim gospodom od 35 do 45 let — ločena gospa. — Dopisi pod »Sreč« ni dom 7304 na upravo »Slov. Narod«. 7369

Stanovanja

Prilika! Plačam za eno leto naprej za stanovanje, obstoječe iz velike sobe, kuhinje in pritlikli. — Ponudbe pod »Prilika« stanovanje/7368 na upravo »Slov. Narod«. 7364

Na stanovanje

sprejem gospoda. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 7364

Razno

Popravila punč oiskbi solidno — »Klinika za punčke«, Ljubljana, Nunska ulica 19/II. 7365

Perje,

kokoške, račje in gosje, puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni — trvdka E. Vajda, Čakovec. 52/T

Damski klobuki,

nakiteni, od 100 do 150 dinarjev, baržunasti nakiteni od 200 do 300 Din. Velour svileni po 200 Din. — Oglejte si izložbo: Horvat, modistka, Stari trg 21. 141/T

»Gon«,

nov preizkušen in edino siguran lek proti kapavici (tripier) ter zastarelemu (kroničnemu) triperju ter vnetju mehurja. Za popolno ozdravljenje treba šest lončkov. Vsak lonček z navodilom stane 45 Din. — Proizvajalca in pošti razposlila tudi na zdravniški predpis lekarna Penič, Zaprrešić, Hrvatska. 99/T

Najprimernejše

Miklavžovo darilo dobiti v galanterijski knjigovodnici (Krasne šatule, bomboniere, pisalne mape itd.). A. Feldstein, Ljubljana, Vidovdanska cesta 12. — Oglejte si izložbo! Nizke cene! 7319

Za Miklavža so BIZJAKOVI KEKSI najprikladnejše in najcenejše darilo! Gosposvetska cesta 7 Marijin trg 2

Prazniki so tu! Da bi imeli cenj. odjemalci priložnost do nakupa vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah, se odreče trvdka večjemu dobičku, ter nudi v svrhu večjega prometa vso svojo zalogo in to samo za mesec december po

izjemnih cenah!

Naprimer za dame:	prej	sedaj	baržun modni	300	119
volneni jumperji	D 68	58	d. srajce z vezzenino	49	35
volneni jumperji la	245	220	usnjene torbice	od D 45	naprej
volneni telovniki	338	290	manicure kasete	50	
svil. jumperji dlg. rokala	168	155			
svil. jumperji dlg. rokala	220	198			
tricot spodnje hlače		30, 41	Vsa kožuovina se vsled upustitve ugodno razprodaja.		
svilene flor nogavice		28, 39			
svilene nogavice	65	49			
svilene nogavice	75	58			
glace rokavice		79			
crép de chine v 4 deli bar.	95	79			
crép de chine v vseh bar.	130	110			
crép de chine v la bar.	180	162			
Pongis svila bela pralna, 90 cm šir., posebno ugodna za obleke, bluze m	72	90, 116			

Zunanja naročila poštnoobratno! Ne zamudite prilike ker zadnje dni pred prazniki vsled navala pokupovalcev ne bo mogoče vsem ustreči. Se priporočila modna trgovina

A. Šinkovec nasl. K. Soss 7375 Ljubljana, Mostal trg 19

Razširjajte „Slov. Narod“!

20% popusta za Miklavža in Božič Pismen papir v kasetah Spominske knjige Albume za razglednice in fotografije Okvirje v vseh velikostih Razne žepne note Solске peresnice Barve v škaticah in drugo

NARODNI KNJIGARNI Prešernova ulica

Kje se najbolje za Miklavža in božična darila kupi, je brez dvoma znano.

„Pri nizki ceni“ - Ign. Žargi

Ljubljana Sv. Petra cesta 3

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbiro raznega perila in rokavic, nogavic, dalje velika izbira damskih modnih in otroških zimskih potrebščin ter raznih površnih jopic, jumperjev, otroških obklo. — Svillene in pletene zamovznice itd. itd. 7373

Veliko zalogo

blaga najdete za moške in ženske obleke v občno znani trgovini

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Lingarjeva ulica in Pred škofijo 6956 (zraven škofijske palače). Zanesljivo poštena in priazna postrežba — Trvdka prodaja samo v tej hiši (v lastnih prostorih).

Trgovci pozor!

Nudim kekse na kilograme po izredno nizki ceni. Priznana najboljša blaga. Dostavljam tudi na dom. Prva slovenska eksportna slaščičarna R. BISCHOF, Rožna dolina št. 233.

Točna postrežba! 140-T Konkurenčne cene!

darila za Miklavža

priporočila po najnižjih cenah

Iv. Bonač, Ljubljana Selenburgova ul. 5 Selenburgova ul. 5

Vse žolske in pisarniške potrebščine, pisemski papir v mapah in kasetah. Najnovejša garniture za pisalne mize itd. 7359

Oglas.

(Nabavka živežnih namirnica.)

Na dan 6. decembra ove godine u 11 časova prepodno zaključivaje se putem javnog usmenog nadmetanja pogodbe u intendanturi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani za nabavku i to: 5.000 kilograma svinjske masti, 1.500 kilograma belog pšeničnog brašna Nr. »0«, 3.500 kilograma kukuruznog brašna, 5.600 kilograma makarona, 2.040 kilograma rezanaca, 800 kilograma fide, 5.500 kilograma pirinča, 350 kilograma gerštila, 1450 kilograma jedilnog ulja, 8.300 kilograma pasulja (žizola) i 180 litara sirčeta (kisa), a po uslovima, koji se mogu videti svakog dana u kancelariji pomenute intendanture.

Kaucija 5% polaže se na dan pogodbe do 10 časova prepodne na kasi Dravske divizijske oblasti po odredbi čl. 88. Zakona o državnom računovodstvu.

Od navedenih količina ima se isporučiti i to: 1.000 kilograma svinjske masti, 1.500 kilograma makarona i 3.800 kilograma pasulja franko magacin 16. artiljerijskog puka u Ljubljani.

60 kilograma makarona, 40 kilograma rezanaca, 20 kilograma jedilnog ulja, 500 kilograma pasulja i 180 litara sirčeta franko magacin pekarske čete u Ljubljani.

2.000 kilogram svinjske masti, 3.000 kilograma kukuruznog brašna, 3.000 kilograma pirinča i 4.000 kilograma pasulja, franko magacin 39. pešadijskog puka u Celju.

2.000 kilograma svinjske masti, 1.500 kilograma belog brašna tipa Nr. »0«, 500 kilograma kukuruznog brašna, 800 kilograma makarona, 2.000 kilograma rezanaca, 800 kilograma fide, 2.500 kilograma pirinča, 350 kilograma gerštila i 125 kilograma jedilnog ulja, franko magacin Inženjerske podoficirske škole u Mariboru.

Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti E. broi 18.266 od 21. novembra 1924. 7142 godine u Ljubljani.